Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 179 (6. 968) 1989 йил 7 август, душанба. Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

⊙ 4 август куни СССР Олий Советининг биринчи сессияси ўз ишини якунлади. Кеча республика газеталарида сессиянинг сўнгги иш куни ҳақида ҳисобот, М. С. Горбачевнинг сессия иши якунида сўзлаган нутқи, «СССР халқ депутатлари съезди, СССР Олий Советн ва унинг органлари қабул қилган СССР қонунлари ва бошқа актларни эълон қилиш ва уларни кучга киритиш тартиби тўғрисида», «Пенсия таъминоти ва аҳолига ижтимоий хизматни яхшилашнинг кечиктириб бўлмайдиган тадбирлари тўғрисида» Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қонунлари ҳамда «Ўз кучини тўла ва қисман йўқотган СССР Қонуни актлари рўйхати» тўғрисида СССР Олий Советининг 1989 йил 31 июлдаги қонунига илова эълон қилинди.

⊙ Бугун марказий газеталарда ўртоқ М. С. Горбачевнинг СССР ва Финляндия ёшлари VII дўстлик фестивалига йўллаган табриги берилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг комиссиясида

КУЧЛАРНИ ЖИПСЛАШТИРИШ УЧУН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг идеология комиссияси ҳузурида ижодкор зиёлилар билан иш олиб борувчи кенгаш тузилди. Кенгашнинг мақсади қайта қуриш учун, республика социал-иқтисодий ва маънавий тараққиётининг энг муҳим муаммоларини ҳал этишда, меҳнаткашларни ахлоқий ва эстетик руҳда тарбиялашни кучайтиришда, адабиёт ва санъат арбобларининг ролини ошириш учун курашда республика барча ижодий кучларини жипслаштиришдан иборатдир.

Таниқли ёзувчи ва журналистлар, театр ва кино арбоблари, рассомлар, композиторлар, олимлар, жамоат ташкилотларининг намояндалари кенгаш составига кирдилар. Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов кенгашнинг раиси бўлди.

Кенгаш аъзолари совет жамиятини революцион янгилашдан иборат инсонпарварлик мақсадларини амалга оширишга самарали кўмаклашишни, бадиий маданият арбобларида марксча-ленинча дунёқарашни, юксак ватанпарварлик ва чинакам интернационализм туйғуларини шакллантиришда, ҳозирги ижтимоий турмушда содир бўлаётган мураккаб жараёнлар ва ҳодисаларни тўғри англаш, адабиёт ва санъат арбобларининг ижодий ўсиши, улар истеъдодларини иложи борича кўпроқ намоён этишлари учун шарт-шароитларни таъминлашда партия ва совет органларига, жамоат ташкилотларига ёрдам беришни ўзларининг биринчи навбатдаги вазифалари деб билмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Байроқдор коллективларда

Пешқадамлар ҳузурида

1988 йилги иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида пойтахтимиздан ҳам бир қанча корхоналар ғолиб деб топилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотланган эдилар. Улар орасида «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Строймеханизация» трести коллективлари ҳам бор.

Хўш, мазкур корхоналар ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида қандай ютуқларга эришмоқдалар?

В. ЛАРИОНОВА,
«Строймеханизация» трести бошқарувчисининг ўринбосари.

— Ўтган йил якунларидан руҳланган трестимиз коллективи бу йил ҳам ўзаро меҳнат беллашувини авж олдириб юборишган. Жумладан, ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилининг олти ойи якуни бўйича 9 миллион 221 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришимиз керак эди. Бажарилган иш 10 миллион 523,1 минг сўмга етди. Ярим йиллик соф фойда олиш планини 111,4 фоиз адо этдик. Яъни 1 миллион 580 минг сўм ўрнига 1 миллион 760 минг сўм соф фойда олдик. Ўзаро меҳнат беллашуви натижасида ҳар бир ишчи ҳисобига бажариладиган иш 3 минг 646 сўм ўрнига 4 минг 397 сўмни, яъни 120,6 фоизни ташкил этади.

В. ОБУХОВ,
«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси директорининг ўринбосари.

— Омилкорлик ютуқлар гаровидир, деб бежиз айтишмаган. Ўтган йил якунларига кўра Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби бўлгандик. Бундай муваффақият кучимизга куч қўшди. 1989 йилни ҳам кўтаринки руҳда бошлаган корхонамиз ишчилари ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили ярмини ҳам муддатидан олдин яхши якунлади. 7.800 минг сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрлашга эришдик. Бу ўтган йилнинг шу даврига қараганда 1.950 минг сўмлик кўпдир. 4.080 минг сўмлик махсус технологик мосламалар тайёрланди. Бу ҳам ўтган йилгига қараганда 930 минг сўмлик зиёддир.

Халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш бўйича ҳам қатор ютуқларни қўлга киритдик. Харидоргир маҳсулот тайёрлаш олти ойлик планини 43 фоиз ортиғи билан бажариб, 675 минг сўмлик маҳсулот тайёрладик. Шуниси қувончлики, коллективимиз ўтган ярим йил мобайнида бир қанча янги маҳсулот турларини ўзлаштирди. Булар кофе янчиш мосламаси, бир неча турдаги «торт» термалари, қайчи, тухум контейнери каби буюмлар аллақачон пойтахтимиз хонадон соҳиблари томонидан харид қилиняпти.

Шунингдек, корхона халқ истеъмоли моллари бўлимида йиғма дала ҳовли комплекти тайёрланди. Бу йиғма комплектдан парник, хоҳлаган катталикда душ, кичик уй бунёд этиш мумкин.

Коллективимиз фақат Тошкент шаҳар корхоналари билан ҳамкорлик қилиб қолмай, балки қардош республикалар ишлаб чиқариш бирлашмалари билан ҳамкорлик қилиб қатор ютуқларни қўлга киритяпти. Жумладан, Ленинобод қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш бирлашмаси буюртмаси билан автомобилларнинг уч хил пластмасса деталларини тайёрлаш учун мукаммал технологик мослама тайёрлаб берди. Бу янгилик корхонага йилига 90 минг сўм фойда келтиради.

Суҳбатни
Д. МУРОДОВ ёзиб олди.

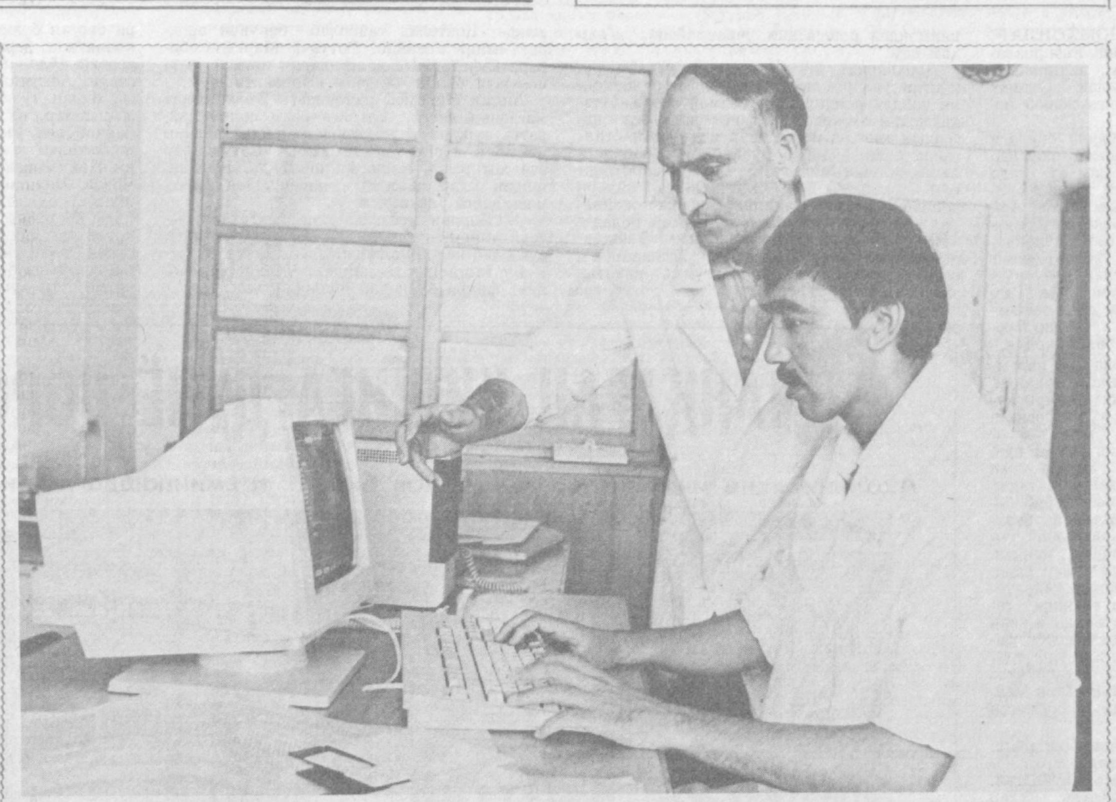

Иссиқлик тармоғи узлуксиз ишлаши учун

«Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ихтисослашган автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси лойиҳа-конструкторлик бюросида шаҳар иссиқлик тармоғининг ҳарорати ва гидравлика режимини бошқариш системаси ишлаб чиқилди. Мазкур система «Таштеплокоммунэнерго» ишлаб чиқариш бирлашмасида тажрибада синаб кўрилди. У ҳарорат ўзгарганда ва қайта тақсимланганда, шунингдек фавқулодда вазиятларда иссиқлик тармоғининг узлуксиз муқим ишлашини таъминлайди. Ундан иссиқлик таъминоти тармоқларининг очиқ участкаларида ташқи об-ҳаво ўзгаришларини, ҳафта кунлари ва кун мобайнидаги соатларнинг ўзгаришини ҳисобга олиб, иссиқлик-гидравлика иш режимини таҳлил қилиш, созлаш ва бошқаришда ҳам фойдаланиш мумкин.

СУРАТДА: трубопроводли системалар бўлимининг мудири, техника фанлари кандидати А. И. Кожухин ва программачи-инженер У. Мардабоев сув етказиш системаларининг комплекс ҳисоб-китобини муҳокама қилишяпти.

Р. Нуриддинов сурати (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Кўп йил самарали ишлаганлиги, меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатиш соҳасини яхшилаш, тайёрланадиган маҳсулот сифатини ошириш, бирлашма ходимларининг социал масалаларини ҳал этиш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун В. И. Ленин номли «Ташғоршвейбит» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори ўртоқ Файзулла **Исроиловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маиший хизмат соҳаси ходими»** фахрий унвони берди;

* * *

Кўп йил самарали ишлаганлиги, савдо тармоғини кенгайтиришдаги хизматлари, план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга коллективни моҳирлик билан уюштирганлиги учун «Узспортторг» республика ихтисослаштирилган савдо бирлашмаси директорининг ўринбосари ўртоқ Виктор Яковлевич **Дементьевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маиший хизмат соҳаси ходими»** фахрий унвони берди;

* * *

Совет матбуотини ривожлантириш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг ўзбек тилидаги кўп тиражли «Мотор» газетаси муҳаррири ўртоқ Фаттоҳ **Абдураҳимовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист»** фахрий унвони берди;

* * *

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига бағишланган катта тантанали тадбирларни, СССРда Ҳиндистон фестивалини ва бошқа тадбирларни уюштириш ва муваффақиятли ўтказишдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Давлат физкультура ва спорт комитети олимпия резерви группаларини тайёрлаш республика ўқув-машқ бирлашмасининг бош директори ўртоқ Гелий Леонидович **Согоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

Ракета базаларини тугатиш тўғрисида

Ўртача ва камроқ олислик ракеталари тўғрисидаги шартномага мувофиқ Совет Иттифоқида ракета базаларини тугатиш давом этмоқда. Илгари ана шу базаларда шартнома ўз ичига олган ўртача ва камроқ олислик ракеталари жойлашган эди.

Ҳозирги вақтгача 39 та ракета базаси тугатилди. Ўртача олислик ракеталарининг навбатдаги ракета базаси 1989 йилнинг сентябрида тугатилади.

(ТАСС).

Ўқув йили тараддуди

Мактаб ва синфхоналар шай

Янги ўқув йилига пухта замин тайёрланди: Октябрь районида мактаб ислоҳотини кенгроқ амалга ошириш учун бу йил янги ўқув йилига олдиндан ҳозирлик кўрилди.

3 та мактабда капитал ремонт ишлари олиб борилаётган бўлса, 35 та мактабда эса жорий ремонт ишлари оталиқ ва жамоатчилик ёрдамида муваффақиятли тугатилди. Кўпчилик мактабларда электрон-ҳисоблаш машиналари ўрнатилди. 180, 137, 40-мактабларга янги ошхоналар қуриб берилди. Мактабларни сифатли ремонт қилиш учун Октябрь район Совети ижроия комитети қўшимча 450 минг сўм маблағ ажратди. Умуман мактаб, боғчаларнинг капитал ремонти учун 1 миллион бир юз минг сўм пул ажратилди. Жорий ремонтлар учун 50 минг сўм ажратилди. Бу маблағлар жуда оз бўлганлигидан жамоатчилик кучига суянилди.

Мактабларнинг меҳнат ўқитувчилари бошчилигида ҳар бир мактабда юқори синф ўқувчиларидан бўёқчилар, оқловчилар, дурадгорлар бригадалари ташкил қилинди. Улар парта-доска, эшик-деразалар, стол-стулларни ремонт қилиб, синф хоналари, спорт зали, ошхона, мажлислар залини оқлаб, пол ва деворларни бўёқдан чиқардилар. Мактаб ҳовлисидаги спорт-соғломлаштириш майдончалари тартибга келтириб қўйилди.

Ўқувчиларнинг ижтимоий-фойдали меҳнатлари туфайли давлатнинг 150 минг сўмдан ортиқ пули тежаб қолинди. Бу эса ёшларни ёзги таътил кунларида бекор юрмай, ҳунар ўрганишга — фойдали меҳнатга ўргатди. Қурилиш коллективларининг сидқидилдан қилган ишидан сифатли чиққан бинолар киши кўзини қувонтиради. Масалан, эскириб кетган 37-мактабга 320 ўринли янги бино қуриб берилди. 41-мактабга эса 520 ўринли янги синф хоналари қуриб берилиб, мактабда ўқув-тарбия учун керакли шароит яратилди. Янги мактаб ва янги синф хоналари техника воситалари, ўқув инвентарлари билан жиҳозланди.

42, 84, 157, 254-мактаблардаги жорий ремонт ишлари ҳаммадан аввал тугалланиб, бошқа мактаб коллективларига ўрнак бўлди. Ҳа, янги ўқув йилида 35600 ўғил ва қизнинг ўқишларни бошлаб юбориши учун ҳамма нарса тайёр.

Октябрь райони маорифчилари янги ўқув йилини яхши кайфият билан бошлаш учун ҳозир барча тайёргарлик ишларини кучайтирмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Ғайрати жўш урган ишчилар

⊙ ПЛАСТМАССА фурнитуралари заводи ишчилари ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили планларини муддатидан илгари бажариш йўлида ғайрат билан меҳнат қилишаяпти.

Ҳозир корхонада 40 дан ортиқ ишчи «Кунлик топшириқни — икки ҳисса адо этамиз» шиори остида меҳнат қилмоқда. Қуювчи З. Исомиддинова, пардозловчи С. Мамажоновалар ойлик топшириқни 15 кунда уддалашга эришишмоқда. Йиғувчи З. Шодиева, слесарь А. Эшқулов, қуювчи Г. Артёмовлар ана шу шиор остида ишлашмоқда. Улар бугунги кунларда 1990 йилнинг дастлабки ойлари ҳисобига маҳсулот тайёрлай бошладилар. Корхонада зарбдор вахтада туриб, коллектив зафарини бойитаётган пешқадамлар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда.

Коллектив Туркманистон ССРга 12,5 миллион, Тожикистон ССРга 9 миллион дона ашё етказиб берган бўлса, Қозоғистон ССРга ойига 175 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинмоқда.

Қўли гул йигит

⊙ 1-АВТОМОБИЛЬ ремонти заводининг деталларни қайта тиклаш участкасида зарбдорчасига меҳнат қилаётган тажрибали слесарь Бердимурод Яхшиликов қатор ютуқларни қўлга киритмоқда.

У яқинда ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини шараф билан адо этди. Бунинг эвазига моҳир слесарь 20 минг 670 сўмлик маҳсулот тайёрлади. Шунинг салкам 3 минг 500 сўмлиги планга қўшимчадир.

Иш вақтидан унумли фойдаланиш, деталларни ремонт қилиш технологиясига риоя этиш, участкада ўрнатилган ускуна ва мосламаларни такомиллаштириш ҳисобига моҳир ишчи Бердимурод Яхшиликов ана шундай қувончли натижаларга эришмоқда. У меҳнат унумдорлигини оширишга эришаяпти. Шу кунларда Б. Яхшиликов келаси йилнинг март ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Бежирим либос— ҳуснга мос

⊙ «МАЛИКА» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси 1-тикувчилик-бичувчилик ишлаб чиқариш коллективи планга қўшимча 409 минг сўмлик буюм тайёрлади. Булар асосан харидорлар ўртасида анча оммалашган болалар майкалари, футболкалари ва бошқа зарур кийим-кечаклардир.

Ҳозир мазкур ишлаб чиқариш корхонасида кунига 24 минг дона кийим-кечак тикилмоқда. Бунинг натижасида савдо ташкилотлари билан тузилган шартномаларга мувофиқ, улар бу йил 4.240 минг дона устки трикотаж кийимлар олишди. Технологияни такомиллаштириш, меҳнатни мукаммаллаштириш туфайли бирлашмада 6 миллион донадан ошириб кийим-кечак тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Аёллар қувончи

⊙ «ЎН ИККИНЧИ беш йилликнинг тўртинчи йилини муносиб якунлаш» — Тошкент химия машинасозлиги заводининг 4-цех коллективи ана шу шиор остида меҳнат қилмоқда.

Меҳнат бригадалари ўртасидаги беллашувда Л. Касикова етакчилик қилаётган коллектив натижалари салмоқли бўлмоқда. 23 кишидан иборат бўлган бу интернационал коллектив имкониятлардан унумли фойдаланиб ойлик топшириқларини муддатидан олдин бажармоқда.

Етти ойлик топшириқни муддатидан олдин ошириб бажарган бригада халқ истеъмоли буюмларини сифатли тайёрламоқда. Жумладан, «Н» индексли аёллар сумкасидан ўтган ойда 3 минг дона ўрнига 3 минг 250 дона тайёрланди. 6 минг дона хўжалик сумкаси ва бошқа харидоргир маҳсулотлар савдо пештахталарига жўнатилди.

Ижобий натижа

⊙ МАМЛАКАТИМИЗДА беморларга офтальмология хизмати кўрсатиш тобора кенгайиб бормоқда. Кўз хасталикларини даволашда офтальмологик муолажалар билан шуғулланишда Москвадаги соҳалараро илмий-техника комплекси хизмати каттадир.

Ана шу йирик шифобахш даргоҳ коллективи республикамиздаги қатор кўз касалликлари касалхоналари билан ҳам яқин алоқа боғлаган. Тошкент область офтальмология касалхонасида амалга оширилаётган муолажаларни яхши йўлга қўйишда бундай ҳамкорлик ижобий натижалар бермоқда. Ноёб технология асосида қилинаётган жарроҳлик ишлари мазкур шифохонада жуда қўл келди.

Мураккаб метод моҳир кўз доктори З. Сиддиқов ва бошқа шифокорлар томонидан пухта ўзлаштириб олинди. Атоқли офтальмологлар ишлаб чиққан илғор даволаш усуллари ҳам ўзига яшил йўл топди. Айниқса, соҳалараро илмий-техника комплекси раҳбари, профессор С. Федоров яратган технологик метод қўлланилгандан сўнг кўплаб беморларнинг кўзлари равшан тортиб, бутунлай соғайиб кетди.

Нафосат туйғуси

⊙ ЎҚУВЧИ ёшларда ижодкорлик қобилиятини ўстириш борасида жойларда қатор ибратли ишлар олиб борилмоқда. Шаҳримизда янги тузилган маданий-мувофиқлаштириш маркази ҳам ўз фаолиятини ана шу мақсадга қаратган ҳолда йўлга қўйди.

Моҳир педагог-санъаткор А. Шиганян бошчилик қилаётган бу марказ хўжалик ҳисобида иш юритиб, кўплаб ёш истеъдодлар ижодий камолотига яқиндан туриб амалий ёрдам бермоқда.

Болаларни санъат оламига бошлаш юзасидан дастлабки тадбирлар кўрилди. Бу ерда ҳар хил бадиий секция ва тўгараклар ҳам тузилади.

«Тасвирий санъат ва музика» деган номда туркум концерт-лекциялар уюштириш ҳам кўзда тутилди. Машғулотларнинг янада мазмунли ва таъсирчан бўлишини таъмин этиш мақсадида таниқли рассомлар, композиторлар билан ҳамкорликда иш юритилади. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Рўзи Чориев билан кўзга кўринган бастакор Мирсодиқ Тожиевлар эса кўнгилли равишда марказ тадбирларини амалга оширишда фаолият кўрсатишга тайёр эканлигини билдирдилар.

С. ОДИЛОВА.

Америка сафаридан қайтишди

⊙ МУҚИМИЙ номидаги Ўзбек Давлат музикали театрининг балетмейстери Шокир Аҳмедов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Қизлархон Дўстмуҳамедова ва донрачи Ҳабибулло Расулов АҚШ гастролидан қайтдилар.

Техас шаҳрида берилган концертлар, айниқса мазмунли ўтди. Меҳмонларга ўтган йили Тошкентга келган Лорен Грей хоним ҳамроҳ бўлди. Сафардан қайтган санъаткорлар фахрий гражданликка қабул қилинганлари ҳақида гапириб бердилар.

А. ЮНУСОВ.

Ажойиб хушхабар

⊙ ЯҚИНДА И. Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театрига ажойиб хушхабар келди. Коллектив Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва республика маданият ходимлари касаба союз комитети томонидан ташкил этилган социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, кўчма Қизил Байроқ ва 1,5 минг сўм пул мукофоти билан тақдирланган эди.

Ярим йилда театрга 100 минг 800 томошабин ташриф буюрди.

Кўчма Қизил Байроқ ва пул мукофоти топширилишига бағишланган тантана файзли ўтди.

С. ШОДИЕВ.

Шаҳар санитария уйи биносида Шаҳар сиҳат-саломатлик маркази очилди. Бу ерда физиотерапия, урология, гинекология, массаж ва бошқа кабинетлар, доривор гиёҳлардан тайёрланган ичимликлар билан савдо қилувчи бар хизмат кўрсата бошлади.

СУРАТДА: тажрибали дорихона ходими В. Г. Верхорубова.

Р. Шарипов сурати.

Об-ҳаво ва саломатлик

7 августдан 13 августгача

Шу ҳафтанинг аксарият кунлари ҳаво иссиқ бўлади. Ҳарорат кечаси 17—22, кундузи 33—38 даража атрофида бўлади. Шимолий-шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Ҳафтанинг охирида Иттифоқимизнинг Европа территориясидан совуқ ҳаво оқими кириб келиши натижасида ҳарорат бироз пасаяди.

Ҳафтанинг ўртача ҳарорати кўп йиллик нормадан юқори келиши кутилади.

Н. А. Семашко номидаги сиҳат-саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медик об-ҳаво маълумотлари ва об-ҳаво таъсирининг олдини олиш маркази мутахассисларининг фикрига қараганда, ҳафтанинг аксарият кунлари гипотензив-гипоксик таъсир этувчи нохуш иқлим сақланиб туради. Аввалги ҳафталардагидек врачлар юрак-қон томир хасталиклари, юракнинг ишемик хасталиги, бош мия хасталиклари бўлган об-ҳаво ўзгаришларига мойил беморларга алоҳида эътибор беришлари лозим. Асаб системаси, ўпка хасталиклари бўлган беморларда оғриқ кучайиши, касалликнинг айрим белгилари намоён бўлишини ҳисобга олиш лозим. Барча об-ҳаво ўзгаришларига мойил беморларга аввалги ҳафталардагидек умумжисмоний чиниқтирувчи муолажаларни давом эттириш, даволовчи врач назоратида бўлиш тавсия этилади.

«Тошкент оқшоми» рейди

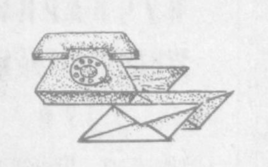

Ҳатлардан сатрлар

● «Яқинда Киев шаҳрида командировкада бўлдим. Ёшлигимдан музқаймоқни яхши кўраман. Бу ерда музқаймоқнинг турлари жуда кўп экан. Маза қилдим. Бизда эса аксинча. Ёз пайтида музқаймоқ тугул ичишга яхна ичимлик топиш ҳам қийин. Бори ҳам маза-матрасиз...

Б. ЖЎРАЕВ,
хизматчи».

● «Бир пайтлар «Пломбир» музқаймоғи ўзига хос лаззатли, мазали бўларди. Энди-чи? Танангизга роҳат бағишловчи хислатлари, тўйимлилиги қани?..

С. АЛИЕВ,
ишчи».

● «Икки-уч йилдан бери музқаймоқ устига қандайдир порошок сепиб бериш одат тусига кирган. Ярим чой қошиқ тайинсиз «кукун» эвазига музқаймоқнинг нархига 18 тийин қўшилган. Юлғичлик ҳам эви билан-да!

С. ҲАСАНОВА,
ўқитувчи».

● «Айни иссиқ кунларда чанқовбосди ичимликларга талаб ошади. Бироқ кўчалардаги газли сув автоматларининг сувини ичиб, кўнглингиз айнийди. На шираси бор, на маза-матраси. Уларнинг кўпи ишламайди, стаканлари йўқ...

С. ҚОСИМОВ,
врач».

● «Режамат ота пенсионер. Иккаламиз шаҳар айланиб чанқадик. Ота Ҳадрадаги сув чиқадиган автомат тешигига 1 тийин ташлаган эди, 3 тийинлик сув берди. Қизиқ. Ишчи Жўра ака Аҳмаджонов эса 3 тийин ташлаган эди, оддий сув берди. Бу ихтирога «қойил» қолдик.

А. ТОЛИПОВ,
ишчи».

● «Илгарилари шаҳримизда ҳар қадамда чойхоналар бўларди. Уларда муздек совутилган чанқовбосди кўк ва памил чойлар бўларди. Энди-чи, чойни фақат уйда мириқиб ичасиз...

Б. АҲМЕДОВ,
пенсионер».

● «Яқинда уйимизда тўй бўлди. Тўйга шаҳардаги магазинларни айланиб «Тошкент суви»дан ташқари «Пепсикола», «Фанта», «Фиеста» каби ичимликларни, турли лимонадларни тополмадик. Ахир бу қанақаси?..

Б. ЙЎЛДОШЕВ,
слесарь».

ЧАНҚАГАН КИШИГА ДУНЁ ҚОРОНҒУ

Аҳолини яхна ичимлик ва музқаймоқ билан таъминлашдаги узилишлар ҳақида

● Газетамиз «соқов телефонлар» ҳақида кўп ёзган. Мана энди «сув бермас автоматлар» ҳақида ёзяпти. Суратга қаранг, газли сув автоматлар ишламаяпти. Юнусобод бозорига келаётганлар жазирама офтобда автоматдан сув ичолмай оворалар.

Ўнг томондаги суратдаги бола танга майдалаб ўтирибди. Автомат майдалагич эса ишламайди. Шарбат берадиган икки автоматнинг «миқ» этмаслигига Талабалар шаҳарчасидагилар «кўникиб» кетишган.

● Ҳурматли оқшомхоннинг эсида бўлса, бир йили қўнғиз тушган «Тошкент суви»ни «реклама» қилган эдик. Мана бу шишаларга қаранг. Бирининг қопқоғи ярим ёпилган — брак. Иккинчиси синган. Учинчиси — тўртинчиси эса ярим. Гоҳида шу ҳолда магазинларга келтирилмоқда.

Бу қутилардаги (ўнгда) шишаларга ҳайрон бўлманг, улар бўш. Комбинатта жўнатилиши керак. Шиша етишмайди. Аммо айрим савдо ходимларини бу масала мутлақо ташвишлантирмаяпти.

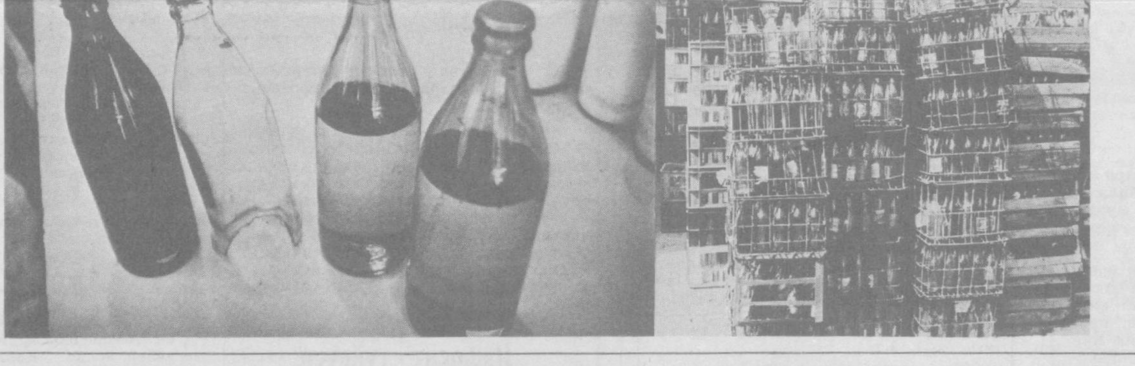

МАНА ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР, куюнчак ҳамшаҳарларимизнинг эътирозларини эшитдингиз. Хўш, бу эътирозлар ўринлими ёки йўқми? Ёз билан кузнинг жазирама кунларида бу саволга жавоб излаб биз яна йўлга чиқдик.

...Тошкент Давлат дорилфунуни ёнидаги маршрут таксилар бекати доимо одамлар билан гавжум. Шунинг учун ҳам бу ерда салқин ичимликлар таъминоти яхши бўлса керак, деган фикрга борган эдик. Афсуски, янглишган эканмиз. Бекатдаги музқаймоқ сотишга мўлжалланган дўкончанинг эшиклари ёпиқ экан. Ҳатто унинг қайси ташкилотга қарашли эканлиги тўғрисида ҳам ҳеч қандай маълумот йўқ. Газли сув «будка»сига сув ичиш учун навбатга келганларнинг адоғи йўқ. Чанқаб турганларнинг ҳасратидан чанг чиқиб қолди.

— Четдан қараганда, бу ерда ҳар қадамда чанқоқни қондириш мумкинга ўхшайди. Қаранг, мана бу газли сув аппаратлари қуруқ савлат тўкиб турибди, хўжакўрсинга қўйилган. Яхши ишламайди. Чақа ташласангиз «ямлаб» ютади. Сувдан дарак йўқ. Қуйса ҳам стакан тўлмайди. Устига-устак берган суви илиқ, кўнглингизни айнитади.

Бу ердаги 15 тийинга шарбат қуйиб берувчи иккита автомат ҳам ишламай бузилиб ётибди. Газли сув аппаратининг пул майдалайдиган қисми эса ишдан чиққан. Бир ёш бола тангани чақалаш билан банд. Унинг чаққон ҳаракати бизнинг ҳайратимизни оширди. Ҳамма жойда техника тараққиётини юксалтириш йўли билан асосий ишлар замонавий жиҳозлар зиммасига юкланаётган бир пайтда бу кулгили ҳол эди. Демак, Собир Раҳимов район озиқ-овқат идорасидагиларнинг эшикларини ҳали қайта қуриш ўзгаришлари топиб бормаган экан-да!

Бундай фикрга келишимизнинг боиси бор. Идорага қарашли кўпгина савдо шохобчалари ҳозир ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Сотувчилар масъулиятни унутган. Улар давлат ишини менсимай хоҳлаган юмушлари билан шуғулланиб юришганга ўхшайди. Шунинг учун ҳам исташса одамларга хизмат кўрсатишади, хоҳиш бўлмаган пайтда музқаймоқ ва шарбат сотувчи «лоток»ларда қорасини кўрсатишмайди. Шаҳарчага кириб бораверишдаги светофорнинг ёнида музқаймоқ дўкончаси бор. Унинг эшиклари иш куни бўлишига қарамай соат 11 дан кейин ҳам очилмайди. Сотувчининг нима иш билан шуғулланаётганию, кимларга хизмат кўрсатаётгани ўзидан бошқа ҳаммага қоронғу эди. Йўлнинг нариги бетидаги шарбат сотишга мўлжалланган дўконча ҳам эгасиз ҳувиллаб ётибди. Ичи шип-шийдон, ифлос, ойналарига чанг ёпишиб, қотиб кетган.

Кейинги пайтда Талабалар шаҳарчасини социал-иқтисодий ривожлантиришга жиддий эътибор берилди. Албатта бу студент-ёшларнинг турмуш шароитини яхшилаяпти, қулайликлар кўламини кенгайтиряпти. Шаҳарчадаги бир қатор умумий овқатланиш шохобчалари билан биргаликда Собир Раҳимов район озиқ-овқат идорасига қарашли 31-озиқ-овқат магазини (мудири И. Мирзаёқубов) ҳам реконструкция қилиниб, капитал ремонтдан чиқарилди. Эндиликда бу ердаги шинамлик киши кўзини қувонтиради. Аммо бу магазинда савдо хизмати тамоман яхшиланган, деган маънони бермайди. Магазиннинг усти ялтироқ, ичи қалтироқ. Бу ерда чанқовбосди ичимликлар танқислиги яққол сезиляпти. «Тошкент суви» ёки бошқа ичимлик олиш мақсадида келганлар магазиндан қўли қуруқ чиқиб кетади. Шарбатли ичимликлар сотиладиган бўлимда ҳам хилма хиллик етишмаяпти. Бу ерда фақат узум шарбати сотиш билан кифояланиляпти. Устига устак шарбат сотадиган тўртта аппаратнинг иккитасидан фойдаланилмоқда. У ҳам бўлса ичимликни яхши совутиб беролмаяпти.

Магазиннинг ёнида «Лобар» кафесининг буфети бор. Афсуски, ундаги шарбатни совутадиган замонавий аппарат хўрандаларга хизмат қилмаяпти. Сотувчи Машкура Каримова ундан энди фойдаланмоқчи эдим, деб ўзини оқламоқчи бўлди. Бироқ вақт тушликка яқинлашиб қолган, пештахтада ҳеч қандай чанқовбосди ичимликлар йўқ эди. Талабалар овқатланиш комбинати (директор вазифасини бажарувчи С. Қодиров)га қарашли бу кафенинг ўзида ҳам аҳвол яхши эмас. Пештахтадан ошпазлар бригадири Тўра Иброҳимов биронта ҳам салқин ичимлик топиб беролмади. Залдаги аксарият столларнинг усти ифлос, ликопчалар йиғиштириб олинмаган, заҳарханда стол тозаловчилар хўрандаларга қўпол муомалада бўлишарди. Бундай шароитда кимнинг егани танига юқади?

Талабалар овқатланиш комбинатига қарашли «Ёшлик» ошхонасининг ичида ҳам ичимлик сувидан нишон топа олмадик. Шарбат сотадиган механизм ишлатилмай, бекордан бекорга пештахтадаги жойни эгаллаб ётибди. Овқатнинг сифати эса паст. Тури икки-уч хилдан ошмайди. Витринага қўйилган помидорни пештахтадан ошпазларнинг ўзлари ҳам топиб беришолмади. Шарбатли ичимликлар сотишга мўлжалланган ошхонадаги буфет ҳам номигагина қурилганга ўхшайди. Унинг сотувчисига нима бўлганию, қачондан бери ишламаётганини ҳеч ким эслай олмади. Назорат суст бўлганидан сотувчилар ўта хотиржамликка берилишган кўринади.

«Ёшлик» ошхонаси рўпарасидаги квас «бочка»си шу куни очилмади. Умуман биз шаҳарчада икки жойда морс сотишаётганини кузатдик, холос. Минглаб ёшлар истиқомат қиладиган Талабалар шаҳарчасига икки «бочка» морс етармикан?

Шаҳарчанинг бирон ерида музқаймоқ сотилмаётганини қандай баҳолаш мумкин? Мавжуд дўкончалар қачон очилади?

Шаҳарда чанқовбосди ичимликларнинг пештахталарда кўринмагани етмаганидек, музқаймоқ таъминоти ҳам кўнгилдагидек эмас. Ҳозир «Октябрь» колхоз бозорининг уч жойида бу харидоргир маҳсулот сотилмоқда. Уларнинг бари Октябрь район озиқ-овқат савдоси идорасига қарашли 2-базадан музқаймоқ олишади. Афсуски, бу 30, 46, 48-киоскаларнинг биронтасида ҳам музқаймоқ сақлайдиган ускунани кўрмадик. Шундай замонавий совутиш механизми йўқлигидан сотувчилар бирмунча қийналишмоқда.

— Шоколадли музқаймоқни хуш кўрмаган одам топилмаса керак, — дейди бозорга мева олиб келган колхозчи аёл Муборак Ҳасанова. — Авваллари уни шаҳримизнинг истаган жойидан топишингиз мумкин эди. Энди эса одатдаги сутли ва қаймоқли музқаймоқдан бошқасини учратмайсиз. Улар ҳам кам.

Дарҳақиқат, шу кунларда музқаймоққа кўнгли ўчларга жуда қийин. Улар чанқоқни қандай қондиришни билмай овора. Музқаймоқни ахтариб, вақт кетказиш эса инсофдан эмас. Аммо кечқурун ишдан қайтилганда бола-чақанинг музқаймоқ сўраб хархаша қилиши ёмон-да. Бундай можаро энди рўй бераётгани йўқ. Ҳар йили ёз ойлари келиши биланоқ шаҳарнинг чекка жойларида умуман музқаймоқ кўринмай қолади. Қизиқ, бу харидоргир маҳсулот «Ташхладокомбинат» (директори Р. Хўжаев)д а н савдо нуқталарига етиб боргунча наҳотки эриб кетаётган бўлса?

— Қутилардаги қоғоз ва вафли стаканли музқаймоқнинг учдан бири тўлмай қолади, — дейди 46-киоска сотувчиси Маҳсума Қорабоева. — Қайтариб юборишга кўнгил бўлмайди. Сотилаётган пайтда эса харидорнинг олдида хижолат тортиб турамиз. У етмаганидек, «Ташхладокомбинат»дан жўнатилаётган музқаймоқнинг қутиларга яхши жойлаштирилмаганига нима дейсиз? 15 қути музқаймоқни тўрт соатдаёқ сотиб бўламан. Бозор ичида бошқа нуқталар бўлишига қарамай, барибир аҳоли эҳтиёжини қондира олмаяпмиз.

Музқаймоқдан кўнгли тўлмаётганлар кўп. Киров районидаги 38-озиқ-овқат магазини ёнидаги 16-киоска сотувчиси Лилия Умерова ҳам комбинатдагилардан хафа. Бу ерда сотилаётган икки қути музқаймоқнинг сифати эрталабданоқ бузилиб кетган эди.

Ён-атрофимизда учта боғча бор. Қолаверса, бу ерда 5000 га яқин жажжи кичкинтойлар, ўғил-қизлар яшашади, — дейди невараси билан келаётган Вера Петровна. — Ҳар куни можаро. Музқаймоқ «будка»си олдидан ўтишга юрак ҳовучлаб турамиз. Биласиз, болалар музқаймоққа жуда ўч бўлишади. Аммо уни еб бўлганларидан сўнг қутисини дуч келган жойга ташлаб кетиши ёмон-да. Бир зумда ҳаммаёқ ифлос бўлиб, антисанитария ҳолатига келиб қолади. Бунинг ўрнига идишга солиб бериладиган музқаймоқ билан савдо қилинса ёки киоска ёнида музқаймоқ ейиш учун алоҳида жой ҳозирланса бўлмайдими? Ахир бу аҳволда хизмат кўрсатиш болалар саломатлигига жиддий хавф солади-ку!

Бизнингча ҳам шундай. Аммо бу масалага Киров район озиқ-овқат савдоси идораси (директори Т. Ўлмасов) дагилар қандай қарашаркин? Идорага қарашли 9-озиқ-овқат магазини (Ҳ. Раҳматуллаев) га кириб борганимизда одатдаги «Тошкент суви», «Пепсикола» ва «Южный» лимонадидан бошқа ичимлик топа олмадик. Аммо унинг миқдори ҳам жуда оз эди. Лекин бу чанқовбосди ичимликларнинг биронтасида ҳам қайси куни тайёрлангани қайд этилмаган эди.

Октябрь районининг Оқтепадаги 31-озиқ-овқат магазини (директор ўринбосари М. Юсупова) ўзининг шарбат ва ичимлик суви сотувчи алоҳида бўлимига эга. Аммо бўлимда «Тошкент суви»дан бошқа ҳеч вақо йўқ. Лимонадларнинг бирон бир хилини кўрмайсиз. Магазиннинг ичида ҳам шундай бўлим мавжуд. Аммо унинг олдига умид билан келган харидорнинг ҳафсаласи пир бўлиб қайтади. Пештахтада чанқовбосди ичимликнинг йўқлиги етмай, сотувчи ҳам аллақаёққа ғойиб бўлган. Унинг иш вақтида қаерда нима билан шуғулланаётганини ҳеч ким айтиб бера олмайди. «Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради» деганларидек, савдо залидаги кафетерийда ҳам шундай аҳвол кўзга ташланди. Шарбат совутадиган иккита аппарат бузилиб ётибди. Унинг хизматини сотувчининг ўзи бажармоқда. Коктейль тайёрлаб берувчи аппарат «миқ» этмайди. Сотувчи Марям Собирова кафетерийга келганларни илиган узум шарбати билан «алдаб» юбораяпти.

Акмал Икромов районидаги 2-озиқ-овқат магазини пештахталарига разм солиб ҳайратга тушдик. Бу ерда ҳеч қандай салқин ичимлик кўзга ташланмасди. Сотувчилар эса хотиржам савдо қилишмоқда. Кўринишидан улар одамлар ташвишидан йироқ кишиларга ўхшашади.

— Борини кечагина сотиб тугатдик, — деди уларнинг бири бепарвогина. —Эртага сув олиб келиб қолишар...

Бу гапга шубҳа қилдик. Чунки сотувчининг фикри бу қадар ишончли эмас эди.

Бизга маълум бўлишича, кейинги вақтда ойлик фонд бўйича ажратилган 800 яшчик ўрнига магазин 1000 қути «Тошкент суви» олган. Қолган ҳар хил ичимликларнинг ҳам таъминоти яхши. У ҳолда олинган маҳсулотнинг қаёққа ғойиб бўлаётганлиги қизиқ. Бу аҳвол фақат 2-магазиндагина эмас, шаҳримиздаги аксарият савдо шохобчаларида ҳам кўзга ташланади.

Магазинлардагина эмас, аҳоли гавжум пунктларида ҳам ичимлик суви таъминоти яхши ҳал этилмаган. Қаерда бўлманг, албатта кўзингизга ташланиб турувчи газли сув аппаратларининг ҳар иккита ёки учтасидан биттаси ишламаётганидан ҳафсалангиз пир бўлади. Морс ва квас сотиш эса шаҳарнинг чекка жойларида мутлақо йўлга қўйилмаяпти. Бунга мисоллар кам эмас. «Тошкент» автостанцияси, «Жанубий» темир йўл вокзали, қолаверса «Шимолий» темир йўл вокзалига иши тушиб турувчилар чанқоғини қандай қондиришни билмай хуноб бўлишмоқда. Автомат аппаратлар эса уларга «садоқат» билан хизмат қилмаяпти. Бири пулни ютади, иккинчиси хўранда-мижоз ҳақига хиёнат қилади, учинчиси эса ширали сув ўрнига оддий сув қуяди.

Шаҳримиз — меҳмондўст шаҳар, бу ерга келувчилар ҳеч нарсадан ранжимаслиги керак. Улар савдо хизматидан қанчалик яхши таассурот олишса, шунчалик яхши. Афсуски, ҳали бу даражага етилгани йўқ. Камчиликлар ҳар қадамда кўзга ташланади, одамнинг дилини ранжитади.

Биз аввалига салқин ичимликлар ва «Тошкент суви» ишлаб чиқарувчи «Тошкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб чиқариш суръатлари бўшашиб кетган бўлса керак деган фикрга борган эдик. Бирлашма ва унинг заводларида бўлганимизда аксинча бўлиб чиқди. Биргина ўтган иккинчи кварталнинг ўзида ҳамшаҳарларимизга бирлашма 24,1 миллион дона «Тошкент суви» етказиб берди. Учинчи кварталда эса бу кўрсаткични салкам 25 миллионтага етказилиши мўлжалланмоқда. Бирлашмада ҳозир 20 хил салқин ичимликдан ташқари квас ва бошқа қуйиб бериладиган ширали ичимликлар тайёрланилаяпти.

— Кунига 50 тонна ўрнига 150 тонна квас тайёрлаб беряпмиз, — дейди «Тошкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Исроил Орифхўжаев. — Бу белгиланганидан уч баравар кўп. Аммо барибир аҳолининг эҳтиёжини қондириш қийинлигича қолмоқда. Шунинг учун ҳам янги технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш билан боғлиқ вазифаларни амалга ошира бошладик. Айни пайтда ҳиндистонлик ҳамкасбларимиз билан ҳамкорликда соатига 150 минг дона салқин ичимлик тайёрлайдиган линияни барпо этаяпмиз. Бу мақсадлар учун 5 миллион сўмлик маблағ ажратилган. Чет элдан олинган замонавий линия эса 2 миллион сўмдан иборат.

Бирлашманинг барча заводларида иш икки сменада олиб борилаяпти. Бу эса шаҳардаги район озиқ-овқат савдоси идоралари берган буюртмани ошириб бажариш имкониятини бермоқда. Бироқ таъминотда асосий йўлни бўш шиша ва яшчиклар ҳал этади. Афсуски, ўнлаб магазинлар бирлашма билан тузилган шартномага амал қилмаяптилар. Улар бирлашмадан бўш шиша қарз бўлиб ўтирибдилар. Бирлашманинг полиэтилен яшчикларига ўз маҳсулотларини жойлаётганлиги ҳам катта самара бермоқда. Эндиликда 70 фоиз маҳсулот мана шундай қулай яшчикларга жойлаштирилаяпти. Корхона қолган 30 фоиз маҳсулотни ҳам шу усулга ўтказиши керак. Афсуски, полиэтилен танқислиги туфайли бу иш секинлик билан ҳал этилмоқда. Шундай қилиб, ҳар куни савдо шохобчаларига турли хил яхна ичимликлар чиқариляпти. Бироқ уларни биз магазин пештахталарида кўрмаяпмиз. Во, ажаб!

Музқаймоқ нега кам? Унинг турлари нима учун кўпаймаяпти? Ана шу қизиқиш билан «Ташхладокомбинат»га кириб борганимизда, шаҳар сари йўл олаётган бир неча музқаймоқ ташувчи машиналарни учратдик. Корхона айни кунларда бир маромда ишламоқда. Ҳамшаҳарларимизнинг музқаймоққа бўлган эҳтиёжини қондириш учун ҳаракат қилинаяпти. Афсуски, бу ерда тайёрланаётган маҳсулотларнинг турлари бармоқ билан санарли. Уларнинг орасида мевадан тайёрланган турли хил музқаймоқлар умуман кўринмайди. Колхоз ва совхозларнинг комбинатни ўз вақтида мева билан таъминламаётгани туфайли ҳам шундай бўлаяпти. Мевали музқаймоқ ишлаб чиқариш учун кунига 40 тонна мева олиниши керак. Афсуски, ёзнинг асосий ойлари ўтиб бораётган бўлишига қарамай, «Ташплодоовошчпром» комбинатни мева билан таъминламади. Тузилган шартнома қоғозларда қолиб кетди. Бу эса маҳсулотнинг турларига жиддий путур етказди. Ҳалигача бирон марта ҳам комбинатда мевали музқаймоқ тайёрлангани йўқ. Шоколадли музқаймоққа ҳамшаҳарларимиз ҳали-бери умид билан кўз тутмасалар бўлади. Ҳозир какао танқислиги туфайли бу харидоргир маҳсулот эгаларига етиб бормаяпти. Янгийўлда қандолат фабрикасининг какао тайёрловчи цехидан фонд бўйича олиниши керак бўлган маҳсулот комбинатга ўз вақтида ажратилмаяпти. Шу сабабли корхонада бошқа хил музқаймоқларни ишлаб чиқариш имкони бўлмаяпти.

Аммо бу баҳона бўлмаслиги керак. Ишлашни истаган ҳар бир киши имконият қидиради. «Ташхладокомбинат» коллективи, айниқса унинг раҳбарлари қўл қовуштириб ўтирмасликлари керак. Ҳеч қачон олма пишиб, оғизга тушмайди. Бас, шундай экан, эҳтиёжга яраша меҳнат қилиш керак. Айни пишиқчилик, мевалар мўл-кўл. Наҳотки, колхоз ва совхозлар билан шартнома тузиб, комбинатга мева келтириш мумкин эмас?!.. Қачонгача комбинат «Ташплодоовошч»нинг қўлига қараб ўтиради!

«Ёзда боши пишмаганнинг, қишда оши пишмас» дейдилар. Юқорида номлари зикр этилган барча районларнинг озиқ-овқат савдоси идоралари раҳбарлари, магазинларнинг мудирлари, директорлари, ҳар икки корхона раҳбарлари истардикки, бу халқ мақолининг мағзини чақиб олсалар. Айни саратон иссиқ кунларда аҳолига салқин ичимликлар, ширин-шакар шарбатлар, хилма хил роҳатбахш музқаймоқлар керак. Буни асло унутмаслигимиз керак.

«Тошкент оқшоми» рейд бригадаси —
Т. ТОШЕВ, Р. АҲМАДАЛИЕВ,
Т. КАРИМОВ.

Ташқи ишлар министрларининг кенгаши

⊙ **МАНАГУА. Гватемала пойтахтида чоршанба куни Марказий Америка мамлакатлари ташқи ишлари министрларининг кенгаши бошланди.** Гондурас, Гватемала, Коста-Рика, Никарагуа ва Сальвадор вакиллари 5—7 август кунлари Гондурасда ўтказиш мўлжалланган олий даражадаги бўлажак регионал учрашув кун тартибини тайёрлаш билан шуғулланадилар.

Олдиндан кутилганидек, кенгашда кун тартибининг асосий масаласи — Гондурас территориясида жойлашган Никарагуа аксилинқилобчи қуролли тузилмаларини тарқатиб юбориш, кўчириш ва жойлаштириш масаласи теварагида ўткир баҳслар бошланади. Гап шундаки, Сальвадор ҳукумати Фарабундо Марти номли миллий озодлик фронти отрядларини тарқатиб юбориш тўғрисидаги масалани кун тартибига киритишни талаб қилмоқда ва бу билан Сальвадор қўзғолончиларини контрасларга тенглаштирмоқда. Маълумки, Марказий Америка давлатлари ташқи ишлар министрлари ўринбосарларининг ўтган жума куни учрашувида бундай қиёслаш рад этилган эди.

Халқаро конференция давом этмоқда

⊙ **ПАРИЖ. ТАСС мухбири Никита Ермаков хабар қилади: Парижнинг Клебер авенюсидаги халқаро конференциялар марказида матбуот маркази бўшаб қолди, теле ва радио компаниялар эмблемаси туширилган машиналар қайтиб кетди.** Фақат металл тўсиқлар, кучайтирилган соқчилик ҳамда йигирмага яқин дипломатларнинг машиналари Камбоджага доир халқаро конференция ўз ишини давом эттираётганлигидан далолат бериб турибди.

Ташқи ишлар министрлари иштирокида ялпи мажлис тугаллангандан кейин анжуман иши комиссияларга кўчирилди ва ёпиқ эшиклар ортида ўтмоқда. Ана шундай учта комиссия тузилган. Биринчи комиссияга Камбоджадан Вьетнам қўшинларини олиб чиқиб кетиш тартибини ва уни назорат қилиш, ўт очишни тўхтатишга риоя этилишини, ялпи сайлов ўтказиш тартибини контрол қилиш механизмини ишлаб чиқиш билан шуғулланиш топширилган. Иккинчи комиссияга Камбоджанинг мустақиллиги, суверенитети, территориал бутунлиги ва бетарафлигининг халқаро кафолатларини ишлаб чиқиш топширилган, бундай кафолатлар ана шу жафокаш мамлакатда геноцид сиёсатининг такрорланишига йўл қўймайдиган қоидаларни кўзда тутиши лозим. Учинчи комиссия қочоқларнинг қайтиб келиш шароитлари ва Камбоджа экономикасини тиклаш шароитларини муҳокама қилади. Бундан ташқари махсус комитет Франция ва Индонезия раислигида Камбоджадаги миллий яраш муаммоларини кўриб чиқади. Бу комитетга вазиятни бартараф этишда қатнашаётган кхмерларнинг тўрт томони тўпланган. Иш натижаларини мувофиқлаштириш комиссияси умумлаштиради.

Вужудга келаётган муаммоларни ҳал қилиш учун чоршанба куни кечқурун Париж яқинидаги Руасси-ан-франс деган жойда Камбоджа давлати министрлар кенгашининг раиси, ташқи ишлар министри Хун Сеннинг шаҳзода Нородом Сианук билан учрашуви бўлди. Яқин кунларда Камбоджадаги аҳволни ўрганиш учун у ерга жўнаб кетадиган БМТ техник миссияси тўғрисидаги баъзи маълумотлар ҳам маълум бўлди. Бу миссия Австралия, Ҳиндистон, Индонезия, Канада, Малайзия, Франция вакилларидан иборат бўлади. Миссиянинг вазифалари йўллар, алоқа системалари, аэропортлар ва шу кабиларнинг ҳолатини текширишдан иборат. Бундай маълумотлардан кейинчалик мамлакатга БМТнинг назорат қилувчи миссиясини юбориш учун фойдаланилади.

АҚШда бўрон ва сув тошқини

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС мухбири Вадим Чистов хабар қилади: илдизи билан қўпорилган дарахтлар, вайрон бўлган уйлар ва балчиқ оқаётган йўллар — Американинг Техас ва Луизиана штатларидаги кўпгина районларнинг манзараси ҳозир ана шундай. Сешанба куни Мексика қўлтиғида бўлган ва «Шентол» деб ном берилган бўрон АҚШ ичкарисига тарқалмоқда. Бўрон жала ва сув тошқини билан ўтмоқда.

«Ҳамма нарса ағдар-тўнтар бўлиб, лойга қоришиб кетди. 23 йилдан буён шу ерда яшаётган бўлсам, бунақасини биринчи кўришим», — дейди Луизиана штатидаги Констанс-Бич шаҳарида яшовчи Аллен Броссард бўрон оқибатларини кўрсатиб. Бу ерда шамолнинг тезлиги соатига 120 километрга етди. Сешанба куни Техас ва Луизиана штатларининг кўпгина соҳил районларида маъмурлар фавқулодда ҳолат эълон қилиб, 11 мингдан ортиқ одамни кўчирдилар.

Сув тошқини натижасида икки ўсмир чўкиб кетди. Луизиананинг соҳилга яқин жойида бўрон бошланаётган пайтда шатакчи кемалар нефть платформаларини қирғоққа тортиб келаётганда бир ишчи ҳалок бўлди ва 10 киши бедарак йўқолди. Бўрон туфайли АҚШ қирғоқ соқчилиги бўлинмалари душанба кунидан буён Мексика қўлтиғида ағдарилиб кетган нефть платформасининг сув ўтмас бўлмасида 9 метр чуқурликда қолиб кетган етти нафар ишчини қутқариш ишларини бошлай олмадилар.

Миллий метеорология марказининг хабар қилишича, чоршанба куни Пуэрто-Рикодан тахминан 700 километр масофада шамолнинг кучи соатига 110 километрга етадиган яна бир бўрон пайдо бўлганлиги қайд этилган, унга «Дин» деб ном берилган. Шу муносабат билан Кариб денгизидаги кўпгина оролларда фавқулодда ҳолат эълон қилинди.

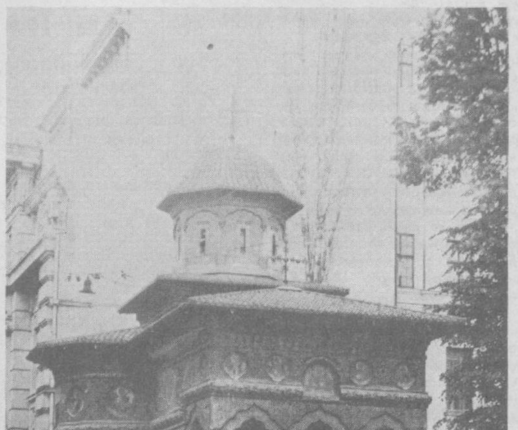

Руминия Социалистик Республикасининг пойтахти — Бухарест Қуйи Дунай пасттекислигининг марказий қисмида, Димбовица дарёси устида жойлашган.

Шаҳар ҳозирги номи билан ўн тўртинчи асрдан бери маълум, 1659 йилдан Валахиянинг пойтахти, 1861 йилдан бери Руминиянинг пойтахтидир. Бухарестда XVI-XVIII асрларга оид меъморчилик ёдгорликлари жуда кўп.

СУРАТДА: қадимги румин меъморчилигининг энг гўзал намуналаридан бири бўлмиш Стframework черкови (1724 йил).

ТАСС сурати.

Фарғона воқеаларининг акс садоси

ЯНА МИШ-МИШЛАР ҲАҚИДА

«Хавотирли миш-мишлар, ёлғон-яшиқ гаплар, қўпол миллатчилик хуружлари акс этган варақалар ҳамон тарқалиб турибди. Шунинг учун ҳам қўрқув, ноаниқлик туйғуси сақланиб қолмоқда...» — дейилади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети комиссиясининг яқиндагина эълон қилинган маълумотномасида, ушбу ҳужжатда Фарғона областида июнь ойида бўлиб ўтган фожиали воқеаларга баҳо берилган ва партия, совет ва ҳуқуқни муҳофаза этиш органларининг бугунги вазифалари белгиланган. Ана шу сўзларда ҳозир панага ўтиб олган бўлса ҳам, аммо қуролни ташламаган экстремистлар — миш-мишчиларнинг мақсадлари аниқ-равшан кўрсатилган. Бу фақат Фарғона водийсигагина эмас, республикадаги беистисно барча регионларга тааллуқлидир.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг матбуот группаси томонидан эълон қилиш учун тақдим этилган маълумотлар ҳам шундан далолат бериб турибди.

Тошкентнинг Ленин районида, Куйбишев кўчасидаги «Магистраль» кафеси олдида миллатчиликни тарғиб этгани, милиция ходимларига дўқ-пўписа қилиб, уларни ҳақорат қилгани, безорилиги учун ўзини Турғуновман деб атаган граждан июль ойида қўлга олинган эди. Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг шу шахсни ушлаган ходимларидан кичик сержантлар И. Ислямов ва Н. Маҳкамов, милиция старшинаси А. Самихўжаев, Фарғона воқеалари кезида Тошлоқ районида хизмат сафарида бўлишган эди ва улар ана шу жанжалкашни дарров танишди, у оммавий тартибсизликларга бош бўлган ўша ерлик «танишлар»дан бири эди. Нега энди у ўшанда жазосиз қолди? Уни Фарғона заминидан республика пойтахтига қандай шамол ва нима мақсадда учирди?...

Сал илгарироқ Бўстонлиқ район халқ суди «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятининг қоровули М. Қалибоев қилмишларини очиб ташлаган эди, бу шахс Товоқсой посёлкасида яшайди. У маҳаллий аҳолини ижозат берилмаган миллатчилик митингига чақирди. Кимки менинг сўзимга кирмаса уй-жойига ўт қўяман, деб дағдаға қилди. Суд қарори билан жанжалкаш ўн кеча-кундузга қамалди.

Шундай қилиб, сувни булғатмоқчи бўлганлар ўйлаб кўришлари керак. Йўл-йўлакай яна шуни айтмоқчимизки, ўтган ойда бизнинг «Миш-мишлардан кимга фойда?» деган хабаримиз эълон қилинган эди. Ўша хабарда республика Ички ишлар министрлиги сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари билан суҳбатда ёмон ният билан миш-мишлар тарқатаётган айрим одамлар тилга олинган эди. Орадан кўп ўтмай, редакцияга Оққўрғон районидан «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Алимкент филиалининг бошлиғи В. Медведев билан биргаликда бир неча кишилар келишди:

— Мақолангизда «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси заводининг ишчиси Собиров деган кимса миш-мишларни тарқатишда устаси-фаранг бўлиб кетган, дейилибди. Идора номидан айтамизки, бундай эмас. Филиалимизда Абдуқаҳҳор Собиров ишлайди. У қоровулхонада хизмат қилади. Лекин миш-мишларни тарқатмайди: ўша воқеалар кезида у касалхонада эди, аслини олсак, Абдуқаҳҳор бундай одам эмас... Ана шу қора тамғани коллективимиздан олиб ташласангиз.

Қайтадан текширганимизда эътирознинг асосли эканлиги тасдиқланди. Энди аниқ қилиб шуни айтишимиз керакки, иғвогарона шов-шувларни тарқатгани учун июнь ойининг охирида Оққўрғонда тўқимачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси Алимкент филиалининг ходими Мамед Собиров ушланди ва расман огоҳлантирилди.

А. БАРАНОВ,
УзТАГ мухбири.

СУРАЙЁ

Ҳикоя

ҲАР ГАЛ бу воқеани эслаганимда энг аввал ўзим кўрмаган Сурайё хаёлимга келади.

...Университетни битириб Марғилонда ишлай бошлаган эдим. Тез-тез Фарғонага — پединститутда ўқийдиган ҳамқишлоқларим олдига бориб турардим. Бир гал борганимда сентябрь охирлаб қолган эди. Ётоққа кирсам таниш эшик қулф. Коридорда зоғ ҳам кўринмайди. Ҳафсалам пир бўлиб эндигина қайтмоқчи эдим, қўшни хонадан бир қиз чиқиб қолди.

— Сизга ким керак эди? Кеча ҳамма пахтага кетди. Фақат бешинчи курслар қолган холос.

— Қаерга кетишди?

— Келинг, хонага кириб туринг, мен адресни билиб бераман.

Ичкари кирдим. Хонада кўзлари катта-катта чиройли яна бир қиз ўтирарди.

— Дугонам билан гаплашиб туринглар, мен ҳозир келаман, — дея бояги қиз чиқиб кетди. Иккимиз анчагача ўтирдик.

— Марғилонликмисиз? — сўрадим ниҳоят.

— Қандай билдингиз?

— Кийинишингиздан, — дедим унинг эгнидаги ял-ял ёниб турган атлас кўйлагига, майда ўрилган сочларига, гулдор ироқи дўпписига ишора қилиб. Сўнг шўхлигим тутди: — Кўзларингиздан ҳам.

У хиёл бош кўтарди. Шаҳло кўзлари дардчил эди. Ҳазилимдан хижолат чекдим, бошқа чурқ этмай ўтиравердим. Дугонаси келиб менга адрес берди. Раҳмат айтиб қўзғалдим.

— Мен ҳам борай, — марғилонлик қиз ҳам ўрнидан турди.

— Вой намунча?! — дугонаси елка қисди. — Бошинг келиб оёғинг кетадими? Тузукроқ гаплашолмадик ҳам. Бир гап айтмоқчийдинг.

— Кейин, у беҳол қўл силтаб каравотда турган сумкасини олди. Бирга кўчага чиқдик.

— Йўлимиз бир экан, — дедим бошқа гап тополмай.

— Сиз ҳам Марғилонгами? — у мени энди кўраётгандек синчков қаради. — Марғилонликка ўхшамайсиз.

— Ишга келганман.

Автобусга ўтирдик, бир оз жим кетдик. Кейин у дабдурустдан:

— Сизга ишонсам бўладими? — деди.

Ҳайрон қолдим. Унинг кўзларидаги дард кучайган, озгина турткиı бўлса йиғлаб юборай деб турарди.

— Агар сизга айтмасам юрагим тарс ёрилиб кетади. Ҳаммасини дугонамга айтиб кўнглимни бўшатмоқчийдим. Ётоққа ҳам атай шунга боргандим... Айтолмадим. Агар вақтингиз бўлса... вокзалга тушиб ўтирсак...

Таажжубим ошди. Автобусдан тушдик.

— Бугун пайшанба, тўрт кун бўляпти, — деди у хўрсиниб. — Отамнинг дағдағасидан аямнинг жигарбағри эзилиб қонга тўлди. Синглим якшанба куни тунда... айтишга ҳам тилим бормайди... уйдан кетиб қолди. Маҳалламиздаги бир йигит билан. Қарайлик-чи, ўша куни қайларга поезд ўтганийкин.

Жадвалларни кўздан кечирарканмиз: «У томонларда палон қариндошимиз бор, бу томонларда пистон қариндошимиз бор, балки ўша ёққа кетгандир», деб у бир-икки жойнинг номини тилга олиб қўйди. Қайтаётганимизда эса:

— Эшикка сира оёғим тортмаяпти, — деди. — Уйимиз гўё дўзах! Остонадан ҳатлашга юрагим бетламайди. Мен ҳам бор-э, деб кетворай дейману андиша қиламан — ўзбекчилик, яна аямни ўйлайман.

— Юринг, бир оз айланайлик.

— Майли.

Марғилоннинг донғи кетган Охунбобоев боғига бориб холироқ бир ўриндиқ топиб ўтирдик.

У ҳикоясини бошлади:

— Барига отам сабабчи, унинг қилиқлари сабабчи. Тўрт йил бурун — мен институтга кирган йили ҳаммаси яхши эди. Отам Марғилондаги бир автобазада шофёрлик қиларди. Топиш-тутиши ҳам, обрўси ҳам дуруст эди: оиламиз тинч, рўзғоримиз бут эди. Ўша йил хонадонимизда бешинчи фарзанд туғилди. У ҳам отамнинг истагига қарши қиз эди. Кейин бирдан ўзгарди-қолди; баъзан чойхонадан ичиб келадиган одат чиқарди. Шундай кунларда «Ҳадеб қиз туғаверасан» деб аямни урадиган, уйда жанжал кўтарадиган бўлди. Кейин бу ҳол унинг кундалик одатига айланди. Энди уйда ҳар куни жанжал-тўполон аримасди. Бечора аям тишини тишига қўйиб барига чидарди. Отам қаттиқ маст бўлиб келганда эртасига ишга ҳам бормасди. Секин-аста туппа-тузук обрўси маҳаллада ҳам, ишхонада ҳам йўқолди. Насиҳат қилмаган маҳалла оқсоқоли қолмади, лекин тузалмади, охири ишдан бўшатилди. Тағин бир-икки жойга ишга кириб, яна шу ичкиликни деб у ерлардан ҳам ҳайдалди, бутун Марғилонга танилди: кимсан «Шариф пиён—Шариф алкаш!». Ҳеч қайси ишхона ишга олмай қўйди. Маҳалладагилар ҳам, қариндошлар ҳам гапира-гапира охири отамдан батамом юз ўгиришди. Икки йилдан буён ишламайди, аммо ичишни сира канда қилмайди. Ичиш учун эса пул керак! Аямнинг ойлиги, Сурайёники рўзғор тебратишга бемалол етарди. Мен ҳам стипендиядан орттирсам, орттириб келаманки, уйдан бир тийин олмайман. Кейин бўш пайтларимизда тиккан дўппиларнинг пули... хуллас, бировдан кам яшамасдик. Аммо отам... не-не пешона теримиз билан топган пулларни ичкиликка совуради. Агар аям бир кун пул бермаса соғин сигирни бозорга етаклайди, ҳаммангни уйдан қуваман, деб дағдаға бошлайди.

Сурайё ўша оқшом анча вақтгача чироқни ўчирмай ўйчан ўтирди. Энди кўзларим илинганакан.

— Опа, ухламадингми? — сўраб қолди, у бир маҳал.—Пича гаплашмоқчийдим.

— Тағин орзуларинг ҳақидами? — У жуда кўп нарсаларни орзу қиларди. Ҳаётни хаёлдагидек покиза ва беғубор бўлишини хоҳларди. Романтик эди. Бу йил ўн саккизга кираётганди.

— Йўқ, бу гал бошқа нарсалар ҳақида, деди у жиддий. — Яқинда Саид Аҳмаднинг «Қирқ беш кун»ини қайта ўқидим. Лутфинисо Азизхон билан қочиб боплаган экан. Биласанми, опа, қочишга уларни нима мажбур қилган?

Мен ўйланиб қолдим.

— Муҳит! — деди у.

— Қочишгани учун тақдирлари фожиа билан тугади-ку!

— Э, у замонлар бошқа эди. Ҳозир ҳар ким ўз тақдирини ўзи яратади.

Кейин ухлаб қолибман. Эрталаб уйғонсам Сурайё йўқ. Ҳатто ўрин солинмаган. Шошиб токчага қарадим: у ҳужжатларини сақлаб юрадиган чамадонча ҳам кўринмайди. Кўнглимга ғулғула тушди. Стол устида эса унинг кундалиги ётарди. Мана у, сумкада олиб юрибман. Нималарни ёзибди денг...

«Тун зулмати тобора қуюқлашмоқда. Ҳамма уйқуда, опам ҳам. Балки орзулари ҳақида ширин-ширин туш кўраётгандир. Ҳа, бу уйда фақат тушдагина эзгу нарсаларни кўриш мумкин. Аям-чи! У ҳам кун бўйи чеккан заҳматларидан қутулиб ором олаётгандир. Йўқ, бу уйда ором қаёқда? Отам тузалмас экан аямга ўнгида ҳам, тушида ҳам тинчлик йўқ. Эҳ, бу кеча мен ҳам унинг қат-қат дарду аламлари ёнига яна қанча-қанча ташвиш қўшаман-а. Даҳшат! Лекин нима қилай? Қиз бола бошимни қай остонага урай! Бераложман, ая! Кечиринг! Кўзларимда шашқатор ёш билан ёзяпман буларни. Сабрнинг ҳам чегараси бўларкан. Мени кечиринг, ая! Ҳаммасига бардош бериш, кўникиш учун эса одам телба, кўр, гунгу соқов бўлиши керак! Мени эса сиз кўр ҳам, соқов ҳам, телба ҳам қилиб туғмагансиз. Шундай бўлганда балки яхши бўлармиди, кўрмасдим ҳам, куймасдим ҳам. Пичоқ бориб суякка тегди. Андишанинг уйига ўт тушсин! Кетяпман... кетишим керак! Ая, қизим мени ўйламабди-да, деманг... Ўйладим, кўп ўйладим. Минг ўйлаганим билан бошқа чора тополмадим. Одамлар нима дейди, дерсиз. Одамларнинг оғзи полвон, тиллари узун, гапиришади, алидан олиб балига солишади. Бундай гапларга асло қулоқ солманг, ая! Андиша қилиб, қисматга қул бўлиб қололмайман. Яшириб нима қилай — Раҳимжонни севаман! Кетмас эдим, аммо отамнинг унинг совчиларига қилган муомаласидан сўнг... Сиз йўли билан «Ҳали олдида опаси бор, унисидан бурун буни узатсак одамлар гап қилади, озгина сабр қилинглар», дебсиз. Отам-чи? Уялмай-нетмай: «Ундай тағи паст етимчага берадиган қизим йўқ, тенг-тенги билан, тезак қопи билан», дебди. Ахир Раҳимжон отасиз ўсган бўлса унда не айб? Одам шунчаликка борадими? Тағин менга ўшқиргани-чи: «Сен улфатим Жўрамармарнинг ўғлига тегасан. Бошқани хаёл қилма! Бир ўтиришда унга сўз бериб қўйганман. Отанинг гапини айри қиладиганнинг ўлиги чиқади бу хонадондан».

Ая! Отасининг зулмидан ўз нелажагини ҳимоя қилишнинг ўзга йўлини тополмаган бечора қизингизни тушунинг! Кўп қайғурманг, бардам бўлинг, ёлғон-яшиқ гапларга ишонманг! Мени енгилтаклиқда айбламанг! Бир кун қошингизга қайтаман.

«Хайр!

Сурайё.
23 сентябрь 198... йил».

...Ўша куни аям билан воқеани қай тариқа отамга айтиш азобида кунни кеч қилдик. Кечқурун отам одатдагидек маст келди. Айтолмадик. Эртасига ҳам азонлаб чиқиб кетди, қай алпозда қайтиши ҳам маълум эди. Яна кунни туз тотмасдан ўтказдик. Оқшом эшикдаги сўрига жой қилиб эндигина бир пиёладан чой ичиб ўтиргандик, кўча эшиги тепки зарбидан тарақлаб очилди. Еганимиз еган, ичганимиз ичган жойида қолди. Отам гандираклаганча кириб келди. Йўлакдаги сув тўла тунука човгумни бир тепиб ағанатди, бақирганча стол устидаги идишларни ҳар томонга отиб синдирди, сўнг бизга яқинлашди. Аямнинг ранги докадек оқариб кетди, кичик сингилларим қўрқувдан кўзлари пиёладек-пиёладек бўлиб аямнинг пинжига суқилишди.

— Ҳаммангни... ҳаммангни ўлдираман! Ўлдириш керак, қутулиш керак! Битта қўймай, битта-битта! Манжалақилар! — деди-да, аямнинг юзига шапалоқ тортиб юборди. Сингилларим ҳўнграб йиғлаша бошлашди.

— Қиз туғавердинг қаторлаштириб, кўриб қўй оқибатини, шарманда қилди, шарманда! Юзимга оёқ босиб, кетди, тириклай ўлдирди, ерга кўмди. Бош кўтариб юриш уят энди! Қўлимга тушсин — соғ қолмайди! Худди ўша Нурхонни бўғизлашгандек бўғизлайман. Токи у ҳам бутун Марғилонга ибрат бўлсин!

Отам бақира-бақира охири уйга кириб кетди. Аямнинг ҳам, бизнинг ҳам кўзларимиздан дув-дув ёш оқарди. Ҳеч ким пиёлага қайта қўл урмади.

— Эшитибди, — пичирлади аям орадаги совуқ жимликни бузиб. — Отангга қийин, ҳарна қилса-да, эр киши... Бегоналарнинг оғзидан эшитгани ёмон бўлди-да. Қаерларда юрганийкан-а, Сурайё!

— Эрта-индин дараги чиқиб қолар ёки ўзи келиб қолар, — дедим аямга таскин бериб.

— Келмагани дуруст. Бўлар иш бўлди, бўёғи кўчди. Отангни шу жаҳли устига кўринса у айтганини қилишдан ҳам тоймайди. Ишқилиб, қаерда бўлса ҳам боши омон бўлсин!

Аям Сурайёни бир оғиз қораламади. Илгарилари ҳам доим уни «Энг эсли, энг чиройли қизим», дерди. У ростдан ҳам ҳаммамиздан гўзал, ақлли эди. Ҳеч нарсадан тап тортмай фикрини доим очиқ айтарди. Отамга ҳам ичкиликни ташланг, деб неча бор ялинганди. Ёлворишларининг нафи бўлмагач, аям билан тортишиб қоларди.

Газетага ёзиш керак! Тузалмаса ичувчиларни тузатадиган касалхонага жўнатиш керак!

— Нималар деяпсан, жинни қиз, ўз отангни-я, уят бўлади, маҳалла-кўй нима дейди? Бунақа бўлмағур гапларни каллангдан чиқар!

Сурайё кўп китоб ўқирди. Ўқиганлари тўғрисида тортишишни яхши кўрарди. Ўтган йили мактабни тугатди-ю, «Атлас» фирмасига ишга жойлашди, кейинги йили эса пединститутнинг тил-адабиёт факультетига сиртдан кириб олди. Ишлаб туриб ўқийман, опам кундузгида ўқияпти-ю деб шундай қилди. Армияга кетган Раҳимжондан хат олиб турарди. Яқинда ўзи келган эди. Унинг совчиларига отам совуқ муомала қилгач...

* * *

Муҳайё ҳикоясини тугатганда кўзлари жиққа ёш эди. Мен унга дурустроқ тасалли ҳам бера олмадим. У кетишини айтди. Боғ дарвозасига етганимизда:

— Шу ерда хайрлашайлик, — деди у.

— Кузатиб қўяман.

— Кераги йўқ! Сиз учун аҳамияти бўлмаган сўзларимни тинглаганингиз учун ҳам катта раҳмат! Хайр, энди!

— Бошқа кўраманми сизни?

— Ҳожати йўқ! — У кўз ёшларини артиб, хафа бўлманг дегандек хиёл жилмайди. — Хайр!

— Балки синглингиз ҳақида эртага бирор яхши хабар келиб қолар.

— Майли, иложини топсам эртага соат бешларда шу ерга бирров келиб кетарман.

Эртасига боғ дарвозаси олдида уни кутдим. Келишига жуда ишонган эдим. Лекин у келмади. Фақат рўпарамда ўн-ўн икки ёшлар чамасидаги бир бола пайдо бўлди-да: «Муҳайё опамдан», деганча қўлимга буклоғлик бир хат тутқазди-ю чопиб кетди. Унга бир оғиз гапиришга ҳам улгурмадим.

«Кеча уйга келгач, қилган ишимдан минг пушаймон бўлдим. Нима бўлди ўзи, менга? Қаранг, сизга, умримда бир марта кўрган нотаниш одамга нималар деб валдирамадим-а. Бемаъни гапларимни эсласам ўзимга нафратим ошяпти. Ўзингиз ўйланг, қайси инсон ўз жигарини — отасини биринчи дуч келган одамга ёмонлайди? Мен аҳмоққина эмас, фаросатсиз ҳам эканман. Бутун Марғилон билган ишларни гўё бу ҳам камлик қилгандек кўринганга сўзлаб юрибман-а. Агар бу қилмишимни аям билсалар, оиламизнинг донғини ҳар жойда достон қилиб юрибсанми деб, эзиладилар.

Сиздан илтимос, кечаги учрашувни, менинг телбалардек айтган гапларимни унутинг, бу ҳақда иккимиздан бошқа ҳеч ким билмасин, эслаб ҳам, бировга гапириб ҳам юрманг!

Ўйлайманки, сиз мени тўғри тушунасиз. Кеча ва бугун вақтингизни олганим учун узр.

(Шу ерга етганда хатнинг тўрт қатори устидан ўқиб бўлмас қилиб чизиб ташланган эди).

Сиздан сўнгги ўтинчим, мени изламанг, ётоқхонадан ҳам суриштириб юрманг. Мен энди жуда кўп нарсаларга шубҳа билан қарайдиган, қўрқоқ бўлиб қолганман. Кечаги дадиллигим ва бугунги қўрқоқлигим орасида ер билан осмонча фарқ борлигидан ажабланманг. Кеча мени нима мажбур қилди, билмайман, балки бу ўзим ҳам англашим мушкул бўлган бир ҳолатдир, балки Сизнинг кўзларингиздаги кишига ҳамдард боқувчи яширин меҳр сабабчидир...

Хайр! Мени тушунинг! Синглимнинг дараги чиққан бахтли кунлар келганда сизни эслаб юраман.
28/IX 198... йил.

Илтимос, хатни ўқигач йиртиб ташланг!

Муҳайё».

* * *

Мен Тошкентга кетадиган бўлиб қолдим. Муҳайё билан эса қайта учрашиш насиб қилмади. Аммо ўша воқеани эсласам ҳамиша энг аввал Сурайё ёдимга тушади.

Адҳам ДАМИНОВ.

Сўраган эдингиз...

Тунда ишлаганлар учун

⊙ Бизнинг корхонамиз кўп сменали ишга ўтганига бир неча йил бўлди. Айтишларича, бизга ўхшаш ишчилар учун қўшимча ҳақ тўланадиган отпуска берилар экан. Бундай қўшимча отпускадан нимагадир фойдаланмаймиз. Шу ҳақда мутахассис фикрини батафсилроқ баён қилишингизни сўраймиз.

А. КАРИМОВ, Т. АВАЗОВ,
ишчилар.

⊙ Кўп сменада ишловчилар учун қўшимча ҳақ қай тартибда тўланади? Аҳолига хизмат қилувчиларга икки сменада ишлаш тартиби ўрнатилганида қўшимча ҳақ қандай миқдорда тўланади?

С. АБДУРАҲИМОВА,
Ф. ҚАҲҲОРОВА,
хизматчилар.

— Икки сменали ишда ишлаётган ишчилар учун ҳар икки йил ишлаганда бир кун (икки кундан ошмаслиги лиги шарти билан) ҳисобида отпуска белгиланади. Уч сменали ишда ишлаётганлар учун эса ҳар бир ишланган йил учун 1 кун ҳисобида, аммо 4 кундан ошмаслик шарти билан отпуска белгиланади. Отпускаларнинг давомийлиги ишланган кечки ва тунги сменаларнинг миқдорига қараб аниқланади. Қўшимча отпуска ҳуқуқини берувчи иш стажига ишчи иш йилининг камида 50 фоизини кечки ва тунги сменаларда ишлаган бўлсагина киритилади. (Камида 60 кечки сменада ёки 40 тунги сменада).

Агар бир иш йилида 60 кечки иш сменасидан кам ишланган бўлса, икки йилда эса бундай сменалар сони 120 ва ундан ортиқ бўлса, қўшимча отпуска берувчи иш стажига ҳар икки иш йили киритилади.

Агар йил давомида кўп сменали ишда ишлаганлиқ учун қўшимча отпуска оладиган ишчи кечки сменада 60 ёки тунги сменада 40 сменадан кам ишлаган бўлса, у ҳолда тунги ёки кечки сменада тўлиқ ишламаганлиги сабабидан қатъий назар унга қўшимча отпуска берилмайди, чунки бундай отпуска кўп сменали ишда ишлаганлик учун компенсация тариқасида берилади.

Йил давомида ишчи кечки ва тунги сменада ишлаган вақти жамланиб ҳисоблаганда 60 сменани ташкил қилган тақдирда у икки сменалик ишда ишлаганлик учун ўрнатилган тартибда қўшимча отпуска олишга ҳақли. Кўрсатилган отпускаларни бериш учун иш стажи 1987 йил 1 январдан эътиборан ҳисобланади. Бундай отпускаларни тегишли даражадагилар учун бериладиган отпускалар устидан берилади. Бунда йиллик отпусканинг умумий давомийлиги 1 календарь ой, яъни 30 календарь кундан (қонунда кўрсатилган узоқроқ муддатли отпускалар бундан мустасно) ошмаслиги керак.

Кўп сменали режим билан ишлаётганлар учун ўрнатилган қўшимча ҳақ ва отпускалар берилиши аниқ нормативлар билан ташкил топган иш ҳақи ва моддий рағбатлантириш фонди (ягона рағбатлантириш фонди) доирасида меҳнат коллективлари ишлаб топган маблағлар эвазига киритилган. Шунинг учун ҳар бир бирлашма, корхона ва ташкилотда маъмурият, касаба союз комитети билан ишчи ва мутахассисларнинг иштирокида бундай мақсадлар учун керакли маблағлар тўплашга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб амалга тадбиқ қилиши керак.

Кўп сменали ишда ишлаганлик учун имтиёз корхоналар томонидан ўрнатилган графикларга риоя қилингани ҳолда амалга оширилади. Ушбу графиклар цех ва участкаларда муҳокама қилиниши керак, шунингдек қўшимча ҳақ ва отпускалар берилишининг конкрет муддатлари кўрсатилиши керак. Маъмурият ва касаба союз комитетининг қарорига кўра улар бутун корхоналарда ёки айрим цехлар, ишлаб чиқаришларда, участкаларда тадбиқ қилиниши мумкин.

Бирлашмаларда, корхоналарда ва ташкилотларда, транспорт ва алоқада, шунингдек агросаноат комплексларининг қайта ишлаш соҳаларида икки ва уч сменали иш шароитида рационал иш режимида ва дам олишни қўллаш мақсадида, беш кунлик иш ҳафтаси мавжудлигида иш кунининг давомийлиги 8 соатдан ошмаслиги керак. Бунда йил мобайнидаги қонунда кўрсатилган (41 соат) иш ҳафтаси давомийлигини сақлаш учун тегишлича қўшимча иш сменасида ишлаб берилади.

Тунги сменада иш вақти бир соатга камайтирилади. Бунда йил давомида 3 сменали иш режимидаги иш кунларининг давомийлиги бир ва икки сменали иш кунларининг умумий давомийлигидан ошмаслиги керак.

Бошқача айтганда, агар аввал масалан, икки сменали ишда 8 соатли иш сменаси мавжудлигида иш вақти мувозанатини сақлаш учун 8 сутка ишлаб берилган, уч сменали ишда эса 17 сутка ишлаб берилган бўлса, эндиликда у ва бу сменада ишловчилар 8 суткадан ишлаб берадилар. Уч сменали иш режими мавжудлигида, 5 кунлик иш ҳафтасида икки дам олиш кунларидан фойдаланувчи корхоналар, ташкилотлар ва халқ хўжалигининг айрим тармоқларига қарашли тунги иш вақти бир соатга қисқартирилади. Бунда ҳафталик иш вақти нормаси ҳам тегишлича қисқаради. Ушбу иш вақти қисқартирилиши қоидаларидан соғлиққа зарарли ишда банд бўлганлар учун олдиндан қўлланиб келаётган бўлса (врачлар ва бошқаларга), тадбиқ этилмайди.

Тунги сменанинг давомийлиги бир соатга камайганлиги муносабати билан ишлаб чиқаришни яхшилаш мақсадида вақтбай усулида ишлаётган ишчилар учун қўшимча ҳақ устига бир соат тариф ставкаси миқдорида қўшимча ҳақ тўлаш лозимлиги КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1987 йил 12 февралдаги 194-«Бирлашмалар, корхоналар ва халқ хўжалигининг саноат ва бошқа соҳаларининг кўп сменали иш режимида ишлашга ўтиши» ҳақидаги қарорининг 9-бандида кўрсатилди. Яъни тунги сменада қўшимча ҳақ устига соатбай тариф ставкасининг (оклад) тунги сменадаги ишнинг ҳар бир соати учун 40 фоизи ҳисобида қўшимча ҳақ тўланади. Бундай қўшимча ҳақ меҳнат коллективларининг ишлаб топган маблағлари, иш ҳақи фонди ва моддий рағбатлантириш фонди (ягона рағбатлантириш фонди) маблағлари доирасида берилади.

Ишлаб чиқаришга зарур бўлганида бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар бошлиқларига касаба союз комитетлари билан келишган ҳолда иш ҳақи фонди доирасида бевосита аҳолига хизмат қилувчилар учун уларнинг розилиги билан иккига бўлинган (икки соатдан ошиқ танаффусли) иш куни ўрнатилишига рухсат берилади. Бундай иш кунларида ишлаганлик учун қўшимча ҳақ ставка (оклад)нинг ёки ўртача ишбай иш ҳақининг 30 фоизи ҳисобида берилади.

Бирлашмалар, корхоналар ва ишлаб чиқариш тармоқлари ташкилотлари раҳбарларига, меҳнат коллективлари розилиги билан моддий рағбатлантириш фонди (ягона рағбатлантириш фонди) маблағларидан бир қисмини кўп сменали ишлаётган корхона, ташкилотларда ва муассасаларда аҳолига хизмат қилаётганларни мукофотлаш учун ажратишга рухсат берилган.

Ҳуқуқшунос А. ҲАСАНОВ
тайёрлаган.

Санъат хабарлари

«УМРИ» УЗАЙГАН СУРАТЛАР

⊙ Бутуниттифоқ таъмирлаш илмий-тадқиқот институти серқуёш республикамиздаги санъат музейлари билан яқин алоқа боғлаган. Илмий муассаса мутахассислари Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида бўлиб, қайта тикланиши зарур бўлган суратларни асл ҳолига келтириш устида самарали таъмирлаш ишларини олиб бордилар.

Бундай ижодий ҳамкорлик Қорақалпоғистон АССР Давлат санъат музейи билан ҳам яхши йўлга қўйилди. Институт ташаббуси билан ушбу томоша зали базасида таъмирлаш ишлари бўйича мутахассисларнинг махсус стажировкаси уюштирилиши қувончли воқеа бўлди. Иттифоқимизнинг Ленинград, Минск, Сочи каби турли шаҳарларидан келган таъмирчилар эскириб қолган ноёб суратларга қайта умр бахш этишда фаол қатнашмоқдалар.

Стажировкачи таъмирчилар қўлига республикамизнинг машҳур рассомлари асарлари ҳам топширилди. Жумладан, СССР халқ рассоми Ў. Тансиқбоевнинг айрим асарлари ҳам шу йўл билан яна асл нусхасига қайтарилади.

А. АЛИЕВ.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

⊙ Кейинги вақтда «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият клуби фаолияти янада жонланди. Бу ерда қизиқарли программаларда томошалар тез-тез кўрсатиладиган, саҳна асарлари ҳам қўйиладиган бўлди.

Гап шундаки, корхона Тошкентдаги «Илҳом» театр-студия билан ҳамкорликни кенг йўлга қўйиш тадбирларини кўриб чиққан эди. Шу мақсадда икки томон ўртасида иқтисодий алоқани кучайтириш бўйича шартнома имзоланди.

Театр-студия тузилган график бўйича корхона клубида бўлиб, репертуаридаги энг яхши спектаклларни мунтазам кўрсатиб боришга киришди. Бу томошалар бирлашма коллективи учун бепул намойиш қилинади, албатта.

Ўз навбатида бирлашма театр-студияни зарур инвентарлар билан таъминлаб, хоналарни сифатли ремонтдан чиқаришни зиммасига олди. Кўриниб турибдики, бу ҳамкорликдан икки томон ҳам манфаатдор бўлмоқда.

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙Орол денгизи районидаги одамларнинг сиҳат-саломатлигига таъсир этаётган нохуш экологик вазият муносабати билан Хоразм областида аҳолини ялпи диспансерлаш ўтказилмоқда. Маҳаллий шифокорларга ёрдам тариқасида Тошкентдан ва республиканинг бошқа областларидан бу ерга 46 махсус бригада юборилган.

Ушбу тадбирнинг амалга оширилишига Урганчдаги район болалар поликлиникасининг коллективи катта ҳисса қўшаяпти.

СУРАТДА: район болалар поликлиникасининг янги соғломлаштириш бўлимида даволаш-жисмоний тарбия машқи ўтказилмоқда.

⊙ Москва. Пойтахтнинг Тушино аэродромида янги ЯК-55М спорт самолёти парвоз синовидан ўтказилаяпти. Мазкур самолёт ҳозирги вақтда А. А. Левинский раҳбарлик қилаётган тажриба-конструкторлик бюросида (бюро 1922 йилда А. С. Яковлев томонидан ташкил этилган) яратилган. ЯК-55М—спорт-акробатик машқларини бажариш учун мўлжалланган машинадир. У ДОСААФ спорт клубларида учувчиларни тайёрлаш ҳамда олий учувчилик маҳорати бўйича СССР терма командасининг халқаро мусобақаларига ҳозирлик кўриши учун хизмат қилади.

ДОСААФ спортчилари ва СССР терма командасининг аъзолари бўлмиш учувчилар 1990 йилнинг бошларида ана шу машиналарда дастлабки машқ парвозларини бажаришлари мумкин.

СУРАТДА: ЯК-55М спорт самолёти Тушино аэродромида.

ТАСС суратлари.

Хайр боғча, салом мактаб!

Киров районидаги 163-болалар боғчасида ажойиб тантана. Бу ерда кичкинтойларнинг бир группаси жонажон масканлари билан хайрлашдилар. Болалар боғчада нимаики ўрганган бўлишса, барчаси меҳрибон тарбиячилар туфайли. Улар бу яхшиликлар учун мураббияларига миннатдорчилик изҳор қилдилар. Шу куни боғчада шеърлар, турли саҳна кўринишлари ижро этилди.

СУРАТЛАРДА: 163-болалар боғчасида катта группадагиларни мактабга кузатишдан лавҳалар.

А. Мамадаминов суратлари.

Ҳар тўғрида

ИЛОН БОЗОРИ

Кўпчилик вьетнамликлар ўз хонадонларида питон — бўғма илонлар боқишади. Хонадонларда боқиладиган илонлар ўз эгасига зарар келтирмай, балки сичқон ва каламушларни қиришда мушуклардан ҳам яхши хизмат қилади. Шунинг учун ҳам Хошимин шаҳрида махсус илон бозори ташкил этилган. Харидорлар бу бозордан илондан ташқари турли тўтиқушларни, маймунларни, учувчи итларни ва бошқа ноёб жониворларни сотиб олишлари мумкин.

ПРЖЕВАЛЬСКИЙ ОТИ

Осиёни ўрганиб чиққан машҳур олим Пржевальский номига бир от зоти қўйилган. Тарихда Пржевальский оти деб ном олган бу меҳнаткаш ва совуққа чидамли жониворлар тобора камайиб бораётган эди. Шунинг учун ундан зот кўпайтириш соҳасида олимлар талайгина ишлар қилишмоқда. Бу борада чехословак олимларининг ишлари самарали бўляпти. Прага шаҳридаги ҳайвонот боғида етиштирилаётган Пржевальский отининг умумий сони ҳозир 150 тага етди.

ДЕНГИЗ ТИПРАТИКАНИ

Тез кунлар ичида Приморье балиқчи-деҳқонлари балиқ тутиш анжомларини вақтинчалик қўятуриб, акваланг кийимида Япон денгизи тубига денгиз типратиканини тутишга тушиб кетадилар. Уни фойдали икраси учун овлашади. Типратикан икраси Япония, Корея ва Хитой каби мамлакатларда энг тансиқ таом ҳисобланади. Япония бозорида бир тонна тирик денгиз типратикани 4000 доллардан сотилади.

Совет олимларининг ҳисоб-китобларига қараганда ҳозир денгиз тубида 1500 тонна денгиз типратикани мавжуд экан. Шундан 400 тоннаси овланса, бу қимматбаҳо жонзотга деярли зарар етмайди. Типратикан ови Находка портидан бошланади ва овчиларга чет эл валютасидан иш ҳақи тўланади.

Собит ҒАФУРОВ тўплаган.

Аломат олам

Жаҳонда энг баланд эркак Покистон фуқароси Муҳаммад Алам Чанна (1954 йил туғилган). Унинг бўйи 2 метру 50 сантиметр.

Энг баланд турар жой биноси Чикагодаги осмонўпар 70 қаватли бинодир. Унинг баландлиги 196,7 метр.

Энг кичкина от Аргентинада. Унинг бўйи товуқдан сал каттароқ. Оғирлиги эса ҳатто 36 килограмм ҳам келмайди.

Энг йирик зотли кучук — Сенбернар зотдир. Уларнинг оғир вакилларидан бири Бенедиктин лақабли бўлиб, оғирлиги 138 килограмм.

Энг катта оёқ кийим («юбилей бошмоғи») 1887 йил намунаси бўлиб, унинг оғирлиги 37 килограмм, узунлиги бир метрдан ортиқ. Гулливернинг бу пойабзалчаси Лондондаги музейда сақланмоқда.

Дунёда энг катта шаршара Венесуэладаги Анджел Фаллз шаршарасидир. 979,6 метр баландликдан сув пастга тушади.

Энг катта айсберг Гренландияда суратга олинган эди. Унинг баландлиги 168 метр.

Энг баланд аёллардан хитойлик Сан Чанг Линь (1964 йил туғилган) бўйи 2 метру 40 сантиметрни ташкил этади.

Жаҳонда энг кенг кўприк Сидней (Австралия) портида қурилган. Эни 51,8 метр бўлиб; кўприк остидан 2 темир йўл линияси, 8 та транспорт магистрали, велосипед ҳайдовчилари ва пиёдалар учун йўллар ўтган.

Энг катта фонтан АҚШнинг Аризон штатида жойлашган, фонтанда сув сарфи минутига 26,460 литр, суви 170,8 метр баландликка кўтарилади.

Жаҳонда энг гавжум порт — Роттердам (Голландия) бўлиб, у бир вақтнинг ўзида 310 йирик кемаларни қабул қилиши мумкин.

Энг узун алфавит Камбоджа алфавитидир. Унда 72 ҳарф бор.

Энг катта марварид Филиппинда топилган. Унинг оғирлиги 6,4 килограмм.

Энг ката пицца (АҚШ миллий таоми) 1978 йилда Гленз Фоллз (Нью-Йорк штати) ресторанида тайёрланган. Хўрандаларни меҳмон қилиш учун уни 60 минг 318 бўлакка бўлишди.

Дунёда энг оғир вазнли эгизаклар—америкалик Билли (337 килограмм) ва Бенни (328 килограмм)дир.

Энг катта китоб «Супер бук» бўлиб, 274х310 сантиметр, оғирлиги 138 килограмм, 300 жилдли бу китоб Донвера шаҳри (Колорадо штати)да 1976 йили нашр қилинган.

Дилмурод ОБЛАЕВ тўплаган.

Қулоққа чалинган гаплар

⊙ «Навоий»да тушиб, «Ҳамза»дан чиқамиз.
[Метродаги суҳбатдан].

⊙ «Оқшом» кечқурун чиқади.
[Сотувчининг газетхонга изоҳи].

⊙ Бугун ўзимда бўламан.
[Директорнинг гапидан].

⊙ Гўштингиз тош билан уришади.
[Харидорнинг қассобга дегани].

⊙ Ўғлим, сен ҳам бир ўқишга калла қил.
[Отанинг ўғилга насиҳатидан].

⊙ Мамади ака машинага жон киритади.
[Ҳайдовчиларнинг суҳбатидан].

⊙ Бунақа йўлларда «Жигули»нинг ўпкаси бўғзига тиқилиб қолади.
[Ҳайдовчининг шеригига айтган гапи].

Бахтиёр ТИЛЛАЕВ.

Дам олиш соатида

Кроссворд

Энига: 3. Ингичка узун баргли, серсоя дарахт. 6. Ёруғлик ва иссиқлик манбаи, коинот жисми. 7. Ўсимлик жуда кам, сувсиз бепоён дашт. 8. Барги дамлаб ичиладиган доимий яшил бута ўсимлиги. 10. Баланд тик тоғ. 11. Муз ҳолидаги ёғин. 15. Оҳактошнинг оппоқ, юмшоқ тури. 18. Табиий сув ҳавзаси. 20. Кўркам, қора кўзли, чопқир ноёб жонивор. 21. Тола олинадиган техника экини. 23. Ер сиртининг баланд кўтарилган қисми.

Бўйига: 1. Чучук сувларда яшайдиган, тангасиз балиқ. 2. Буғдойнинг дон ҳосил бўладиган қисми. 3. Уй паррандаси. 4. Дуккакли экин. 9. Бўстонлиқдаги шифобахш маскан. 12. Дарахтлар билан қопланган майдон. 15. Осмондаги ғуж бўлиб тўпланган сув буғлари. 16. Ўзбекистондаги тоғ-ўрмон қўриқхоналаридан бири. 17. Кенг майсазор майдон. 22. Гулзор ва дарахтзор маскан.

Диагонал бўйича ўнгга: 5. Бошоқли экинлар ҳосили, дон. 13. Австралияда тарқалган, дарахтда ҳаёт кечирувчи камёб жонивор. 14. Ранг-баранг патли, чиройли жануб қуши.

Диагонал бўйича чапга: 5. Ўсимликнинг гулга айланадиган дастлабки аъзоси. 13. Ўзи ин қурмасдан ўзга қушлар инига тухум қўядиган ўрмон қуши. 14. Ўрта Осиёдаги пасттекислик. 19. Баъзи турлари хонакилаштирилган «гапдон» қуш.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ

«УЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ

19-УРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

Ўқувчилар қабул қилади

Сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, ремонтчи слесарь, газ-электр пайвандчи, станок ва слесарлик ишлари назоратчиси, фрезерчи, тунукасоз.

Ўқишга 8—10 синф маълумотига эга бўлган 15 дан 30 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 6 ой, 1, 2, 3 йил (маълумотига қараб).

8-синф маълумоти билан ўқишга кирганлар 4 маҳал овқат, кийим-бош; 10-синф маълумотига эга бўлганлар — ойига 30 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининиинг 50 процентини оладилар.

Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар диққатига: сизлар учун ўқиш муддати қисқартирилади ва ойига 70 сўм стипендия тўланади.

8 синф маълумоти билан ўқишга кирганлар билим юртини тугатгач, умумий ўрта маълумот оладилар.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар имтиёзли шартлар билан олий ўқув юртларига ўқишга кирадилар.

Билим юрти қошида вокаль-чолғу ансамбли, техника ижодиёти тўгараги, спорт секциялари ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, маълумот ҳақидаги ҳужжат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт. Иш жойидан ёки мактабдан характеристика, ота-онасининг ишхонасидан, яшаш жойидан справкалар, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см).

Адрес: 700077, Тошкент шаҳри, Владимир тор кўчаси, 15-уй (1, 4, 17, 24, 83-автобуслар; 9, 17, 18-троллейбуслар; 6, 13, 22-трамвайларнинг «М. Горький» метро станцияси» бекати). Телефонлар — 68-48-96, 68-48-89.

ТОШКЕНТ КЕЧКИ МАШИНАСОЗЛИК ТЕХНИКУМИ

1989-90 ўқув йили учун

тўлиқсиз ўрта маълумотга эга бўлган ўқувчиларни

қуйидаги ихтисослар бўйича

КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРНИНГ ТАЪЛИМ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН ГРУППАЛАРИГА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СТАНОКЛАР ВА АВТОМАТ ЛИНИЯЛАРДА ИШЛОВ БЕРИШ, АСБОБСОЗЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ, ЭКОНОМИКА ВА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ТАРМОҚЛАРИДА ПЛАНЛАШТИРИШ, ҚУЮВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ.

Ўқиш муддати — таълим формаси, мутахассислик ва маълумотга қараб 2 йилдан 4,5 йилгача.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: техникум директори номига ариза, 8 синф ёки ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (086/У форма), 4 дона фотосурат (3х4 см), маъмурият томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчаси ёки колхозчи дафтарчасидан кўчирма. Паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Аълочилар, медалистлар, танланган касб фанлари бўйича мақтов қоғозига эга бўлган абитуриентлар, шунингдек СССР Қуролли Кучларининг истеъфога бўшатилган (саломатлиги, ёши ёки штатларнинг қисқариши сабабли) офицерлари, прапоршчиклари, мичманлари (истеъфога бўшатилгандан кейин 2 йил мобайнида) техникумга кириш имтиҳонлари бошланишидан 6 кун бурун суҳбатлашиш йўли билан қабул қилинадилар.

Қолган ўқувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳонлар топширадилар: рус (ўзбек) тилидан — диктант, 8 синф маълумоти билан; рус (ўзбек тили ва адабиёти) иншо, 10 синф маълумоти билан, математикадан (оғзаки).

Аризалар кечки бўлимга: 8 синф маълумоти билан — 15 августгача, 10-синф маълумоти билан — 15 сентябргача; сиртқи бўлимга — 22 августгача қабул қилинади.

Бригадирлар группасига ўз ихтисослиги бўйича 3 йил иш стажига эга бўлган, 10 синф маълумотидаги кишилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Қабул қоидаси барча техникумлардаги каби умумий.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 48-алоқа бўлими, Сельмаш кўчаси, 6-уй. Телефонлар — 39-02-23, 39-02-76.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

8-ТОШКЕНТ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларининг йиғувчи слесари, механика йиғув ишлари слесари, саноат асбоб ускуналари ремонти слесари, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, токарь, фрезерчи, кенг профилдаги станокчи.

ЎҚИШГА 8—10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

8-синф маълумотига эга бўлганлар учун ўқиш муддати — 1—2—3 йил.

1—2 йиллик таълим группаларига қабул қилинган ўқувчига диплом ва касб ҳақидаги ҳужжат берилади.

Ўқиш миллий тилда олиб бориладиган группалар ҳам мавжуд.

2—3 йиллик таълим группаларига қабул қилинган ўқувчилар озиқ-овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқишни тамомлагач уларга тугалланган ўрта маълумот ҳақидаги ва касб эгаллаганлик ҳақидаги ҳужжат топширилади.

Бир йиллик таълим группаларига кирган ўқувчиларга ойига 65 сўм стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма группаларнинг ўқувчиларига стипендия сақланган ҳолда иш ҳақининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ УМУМИЙ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик, авиамоделчилик, радио ва фото тўгараклар ишлаб турибди.

Билим юртини «яхши» ва «аъло» баҳоларга тамомлаганларга техникум ва олий ўқув юртларининг кечки ва кундузги бўлимларига ўқишга киришлари учун йўлланма берилади.

Билим юртини тамомлаганлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида иш билан таъминланадилар.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: маълумот ҳақидаги ҳужжат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома (паспорт), яшаш жойидан справка, ота-онасининг ишхонасидан справка, медицина справкаси, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3х4, 4х5 см).

Билим юрти адреси: 700128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Усмон Юсупов кўчаси, Авиация проезди, 10-уй (6, 10, 23-трамвайлар; 1, 4, 10, 14, 21-троллейбуслар; 17, 44, 48, 97-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати). Телефон: 41-75-54.

Реклама ва эълонлар

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ

«ДИЕР» ОБЛАСТЬ ЁШЛАР МУАММОЛАРИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ МАРКАЗИНИНГ

«Аркан»

САТИРИК ВА ЮМОРИСТЛАР ИЖОДИЙ БИРЛАШМАСИ

сатира ва юмор биринчи Ўрта Осиё фестивалида қатнашиш учун

профессионал ва профессионал бўлмаган сатирик ёзувчилар, сатира ва юмор жанрида ишлаб келаётган артистлар ва рассомлар ўртасида

КОНКУРС ЭЬЛОН ҚИЛАДИ

ФЕСТИВАЛЬ ПРОГРАММАСИДА:

Ўзбек тилида аскиячилар конкурси:

рус тилида сатирик-ёзувчилар ва артистларнинг конкурси;

сатирик плакатлар, фотосуратлар, ва карикатуралар кўргазмаси.

Ғолибларни

«Хўжа Насриддин авлоди» унвони, совринлар ва концерт программалари, кўргазмалар ва «Аркан» нашрларида қатнашиш учун таклифномалар кутади.

Саралаш конкурсида қатнашадиган барча кишиларга (1989 йилнинг 1 сентябригача ариза берганлар учун) конкурс шартлари жўнатилади.

ОГОҲЛАНТИРИБ ЎТАМИЗ:

Фестивалда қатнашиш учун кишининг ёши, миллати ёки бошқа тафовутлар монелик қилмайди.

Саралаш комиссияси ва жюрининг иши ҳаққоний олиб борилади.

Бизга реклама иши билан шуғулланувчи кишилар зарур.

Фестиваль ўтказилаётган вақтда ва «Аркан» нашрларида рекламачилар иш фаолиятини кўрсатиб боришга кафолат берамиз.

Аризалар ва реклама ҳақидаги таклифлар қуйидаги адресда қабул қилинади: 700167, Тошкент шаҳри, Образцов кўчаси, 23-уй. «Аркан». Телефонограммалар 76-18-66 телефони орқали соат 10 дан 18.00 гача қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси

Республика министрликлари, идоралари, бирлашмалари, корхоналари, муассасалари ва кооперативлар билан ташқи иқтисодий алоқалар юзасидан ҳамкорлик қилаётган ўз фирмалари билан

ТАНИШТИРАДИ

«ТАШКЕНТВНЕШСЕРВИС» ФИРМАСИ:

«ИНТЕРКОНТАКТ» БЮРОСИ (телефон 39-45-24) ҳамкорликдаги корхоналарни бунёд этиш ва уларнинг техника-иқтисодий асосларини барпо этишда тўғридан тўғри алоқалар ўрнатиш учун шериклар қидириб топишда совет ва чет эл буюртмачиларига ёрдам кўрсатади.; патент лицензия хизмати кўрсатиш, чет эл фирмаларини вакиллари билан иш юзасидан музокараларни ташкил этиш, ҳамда конъюнктура-иқтисодий ахборотлар билан таъминлайди; совет, шунингдек, чет эл реклама материалларини матбуот органлари, радио ва телевидение орқали эълон қилиб боради.

«ВНЕШРЕКЛАМА» БЮРОСИ (телефон 39-45-24). товар белгиларининг асосий намуналарини, корхона фирма услуби белгилари ва комплексини, босма реклама-ахборот материаллари, ўрамлар, кўргазма альбомлари ва турнекетлар, юбилей ва кўкракка тақиладиган нишонлар, медаллар, эсдаликларнинг асосий нусхаларини ишлаб чиқади; бадиий-безак бериш ишлари, макетлар ва фото ишлари учун буюртмалар қабул қилади; чет эллик буюртмачиларнинг буюртмаларига кўра газ нур рекламаларини ташкил этиш, кўргазма майдончалари ва стендларни ижарага бериш юзасидан хизмат кўрсатади.

Тошкент шаҳар Халқ таълими Бош бошқармаси
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

1989-90 ўқув йили учун

Ўқувчилар қабул қилади

Учиш аппаратларининг йиғувчи-слесари, механика-йиғув ишлари слесари, учиш аппаратлари деталларини тайёрлаш ва парчинлаб иш бажариш слесари, кенг профилдаги станокчи, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, фрезерчи, газ-пайвандчи.

Билим юртига 8—10 синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар, шунингдек, Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар учун ўқиш муддати — 6-10 ой.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 1, 2, 3 йил.

1—2 йил таълим олган ўқувчиларга тегишли касб бўйича малака оширганлиги ҳақидаги ҳужжат берилади.

2—3 йил таълим олган ўқувчилар бепул овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлагач ўқувчиларга танлаган касби бўйича малака оширгани ва ўрта маълумот олгани ҳақидаги диплом берилади.

1 йилгача муддат билан таълим олган ўқувчиларга ойига 65 сўм стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ўзлари ишлаб топган иш ҳақининг 50 фоизи тўланади ва стипендиялари сақлаб қолинади.

Билим юртидаги ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юрти яхши спорт базасига эга. Авиамоделчилик тўгараклари, миллий чолғу ансамбли, духовой оркестр, вокал чолғу асбоблари ансамбли ва расм чизиш студияси ишлаб турибди.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар олий ўқув юртларининг кундузги ва кечки бўлимларига, шунингдек олий ҳарбий билим юртларига ўқишга юбориладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, 8-синфни тамомлаганлиги ҳақидаги ҳужжат ёки ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, медицина справкаси (086/У форма), 6 дона фотосурат (3х4 ва 4х5).

Адрес: 700207, Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 331-уй (8, 30, 106, 151, 171-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «С. И. Кадишев номли билим юрти» бекати).

Телефонлар — 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

Кино

7, 8 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ИНТЕР ҚИЗ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Қозоғистон — «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТИ» (11, 13, 15, 17, 19; «УОЛЛ-СТРИТ» (12, 14, 16, 18, 20.00).

Лисунов номли— «БАЛАНД БЎЙЛИ МАЛЛАСОЧ КИШИ» (тоқ соатларда),

Дружба — «ҚАЛЛОБЛИК» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток — «АЭЛИТА, ЭРКАКЛАРГА ХИРАЛИК ҚИЛМА» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Чайка — «АССА» (10.45), «ҚОРА КЎЗЛАР» (13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ТЎТИҚУШ КЎТАРГАН АЁЛ» (14, 18, 21.30); «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (12, 16, 20.00).

К. Ёрматов номли — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЖАННАТ ОЛМАСИ» (11, 14, 17, 20.00).

9 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ИНТЕР ҚИЗ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Қозоғистон — «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТИ» (11, 13, 15, 17, 19).

«УОЛЛ-СТРИТ» (12, 14, 16, 18, 20.00).

Лисунов номли — «ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ЎЛИМ ХРОНИКАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Дружба — «ҚАЛЛОБЛИК» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток — «АЭЛИТА, ЭРКАКЛАРГА ХИРАЛИК ҚИЛМА» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Чайка — «АССА» (10.45), «ҚОРА КЎЗЛАР» (13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (12, 16, 20.00), «ТЎТИҚУШ КЎТАРГАН АЁЛ» (14, 18, 21.30).

К. Ёрматов номли — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «БАЛАНД БЎЙЛИ МАЛЛАСОЧ КИШИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

ДИҚҚАТ!

Питомная кўчасида иссиқлик камераси қурилиши муносабати билан

12 августдан бошлаб 10 **кун муддатга**

Полевая ва Питомная кўчалари бўйлаб барча турдаги

ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИ ТЎХТАТИЛАДИ

Автобус маршрутларининг ҳаракати қуйидагича тартибда ташкил этилади:

66-автобус маршрути — «Вокзал — Венгер кўчаси» оралиғида;

104-автобус маршрути — 66-автобус маршрути бўйича «Сергели массиви — 12-квартал — Питомная кўчаси» орасида:

45-автобус маршрути — Қўйлиқ массивидан бошлаб ҳалқа йўл бўйлаб «Самарқанд» автостанцияси орқали Тўқимачилик комбинатигача.

Справкалар учун телефон — 45-07-48.

«Таштеплокоммунэнерго» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча турдаги шаҳар пассажир транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

Хўжалик ҳисобидаги Давлат-кооператив механизация ва автотранспорт бошқармаси коллективи 425-МСПКМ бошлиғи О. Х. Хидирназаровга отаси

Хидирназар ТОШМАМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети уй-жой бошқармасининг холодильник-компрессор қурилмасини эксплуатация қилиш дирекцияси коллективи участка бошлиғи А. А. Ҳакимовга отаси

Абдураззоқ ҲАКИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитетининг «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи илмий-техника ахбороти сектори мудири А. А. Отахоновага онаси

Муниса ОТАХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар идораси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р. 04265 **Б. 2147.** **Индекс 64690.** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10